

Анотації

□ **АЛЕКСАНДРОВА О. О. Вокально-хорова творчість Г. Свиридова як класична спадщина музичної культури ХХ ст.** ■ Виявляється специфіка вокально-хорової творчості Г. Свиридова. Музичне мислення композитора репрезентується в контексті його філософських поглядів та зв'язків зі словом. Кантатний жанр у творчості Г. Свиридова позначений прагненням до ускладненого розкриття внутрішнього світу людини, тяжінням до епічності, до символу, до міфологічного. Новизна свиридівської кантати полягає в її образно-смісловій багатозначності, асоціативності, у розширенні семантичних функцій жанру. ■ **Ключові слова:** Г. Свиридов, вокально-хорова творчість, кантата, стиль, музично-поетичний синтез, російська культура.

□ **АЛІМОВА Е. С. Жанрово-стильова специфіка кримськотатарської народної музики у світлі проблеми «фольклор і сучасність»** ■ Розглядається розмаїття жанрів та стильові особливості кримськотатарського фольклору, що формувався на перетині різноманітних інтонаційних витоків. Поруч із корінними пісенно-танцювальними, як правило, обрядовими за призначенням, жанрами фольклорна інтонаційність відображає іностильові віяння, як «східні» (іранські, турецькі, кавказські, арабські та середньоазійські), так і «західні», європейські (насамперед, україно-російські). На основі попередніх досліджень (А. Рефатов, Я. Шерфедінов, Ф. Алієв, С. Ізидінова, Г. Туймова) зроблено висновок про особливе значення вивчення мовних закономірностей кримськотатарської народної музики для формування національної композиторської школи, оскільки звернення до фольклорної лексики є джерелом інтонаційних ідей, що визначають обличчя професійної композиторської творчості, її актуальність в системі сучасної музичної культури. ■ **Ключові слова:** музичний фольклор, фольклор і «класика», стильові синтези у фольклорі, жанрово-стильова своєрідність кримськотатарської народної музики.

□ **АСАТУРЯН А. С. Камерно-вокальний стиль К. Дебюссі: етапи становлення, віяння часу** ■ Розглядаються ключові аспекти явища і поняття «камерно-вокальний стиль» стосовно творчості К. Дебюссі. Камерно-вокальна лірика, яка поділяється на декілька етапів – ранній, «верленівський»; зрілий, пов'язаний зі старофранцузькою поезією, і пізній (цикли на власні прозаїчні тексти) – вихідний пункт естетичних і поетичних новацій композитора, реалізованих у «Пелеасі і Мелізанді» – квінтесенції стилю К. Дебюссі-імпресіоніста. Через символістську поезію в її єдності «звучання і мови» (Б. Пастернак) композитор знаходить принципи своєї мотивно-інтонаційної техніки, підпорядковуючи музиці поезію, але зберігаючи закладене в ній «невимовне» (К. Дебюссі). Камерно-вокальна лірика – джерело не лише новацій творчості К. Дебюссі, але й стиле-мовних віянь, актуальних у музиці ХХ ст. ■ **Ключові слова:** камерно-вокальний стиль, «музика і слово», стиль К. Дебюссі, символістська поезія, етапи та віяння в камерно-вокальному стилі К. Дебюссі.

□ **БАБІЙ О. П. Значення творчої діяльності В. Шрьодер-Деврієнт у формуванні традиції драматичного співу (на шляху до музичних драм Р. Вагнера)** ■ Визначається внесок знаменитої співачки у формування концепції «твору мистецтва майбутнього» та еталону вокально-мовної інтонації, котра сприяє досягненню невимовності спілкування співаків на сцені в музичних драмах німецького композитора. Простежується процес творчої комунікації Р. Вагнера і В. Шрьодер-Деврієнт, що був каталізатором художніх

шукань композитора. ■ **Ключові слова:** «твір мистецтва майбутнього», музична драма, вокально-мовна інтонація, Sprechgesang, співацький еталон, співак-актор, діалог культур.

□ **БЄЛІК-ЗОЛОТАРЬОВА Н. А. Жанрва специфіка драми-феєрії «Лісова пісня» Л. Українки в хорівій драматургії опери В. Кирейка** ■ Розглядаються особливості перетворення драматичної поеми-феєрії Лесі Українки на оперний твір. Зіткнення добра й зла, вірності й зради – головний конфлікт опери – розгортається у взаємодії із ідилічним та мстивим фантастичним світом лісового царства, що його наявність розкриває сутність жанрового позначення «феєрія». Роль хору в опері В. Кирейка «Лісова пісня» полягає у змалюванні розмаїття казкових персонажів, наданні кожній їх групі індивідуальних характеристик. Драматургічні функції хору різноманітні: дійова, що розкривається як вторгнення в ліричні сюжетні лінії – до світу людей (хори Потерчат і Злиднів), до ідилічного лісного світу (партия басів, що створює образ Марища – уособлення потойбіччя); фонова (хор за лаштунками) та їх синтез (хор Потерчат); символічна (хор Злиднів). Хори фантастичних істот створюють розосереджену хорову сюїту. Отже, принцип постійної метаморфози у сполученні із принципом сюїтності регулюють розвиток оперно-хорової дії. ■ **Ключові слова:** жанр, оперно-хорова драматургія, оперно-хорова сюїта, драматургічні функції хору.

□ **БОГАНЧА М. О. Модус концертності в авторському стилі В. Золотухіна** ■ У статті розглянуто основи і принцип концертності, яка виступає в аспекті музичного мислення у якості одного з його глибинних витоків. Методологічні засади вивчення концертності (труді Б. Асаф'єва, Т. В. Адорно) екстраполюються на парадигми творчості В. Золотухіна (дослідження Г. Ігнатченка). Зазначається особлива роль концертної репрезентативності в авторській манері композитора, який тяжіє до стилізацій у дусі «третьої течії». Принцип концертності реалізується у різних жанрах творчості В. Золотухіна – від програмних симфоній на романні сюжети до камерних мініатюр (вокальних та інструментальних) та їх циклів. Своєрідним компендіумом концертного стилю композитора є його фортепіанні концерти, які у повній мірі відображують специфіку жанру в його оригінальному авторському «прочитанні». ■ **Ключові слова:** принцип концертності, жанр концерту, парадигми творчості В. Золотухіна, авторський стиль композитора.

□ **БОНДАРЕНКО О. М. Жанр токати у фортепіанній творчості Г. Саська: діалог у часі** ■ Сучасне мистецтво, пересичене рясотою стилів, напрямків і технік відчуває депресію від втрати критеріїв краси, що спонукує багатьох митців до подорожі у часі – повертання до національної культури та класичної спадщини. Старовинний музичний жанр, що немов втілює плінність часу – токати – в творчості українських композиторів природно пов'язаний із національним музичним колоритом. Недостатнє висвітлення в науковій літературі питань трактування жанру токати в сучасній українській музиці обумовлює актуальність дослідження п'єс з фортепіанних циклів Г. Саська «Мозаїка» та «Відгук століть», що своєрідно перетворюють токатне начало. Застосований аналіз прийомів і засобів, які використані ним для створення діалогу у часі різних культур та стилів на основі синтезу європейських і національних витоків, традиційних і сучасних параметрів жанру як дзеркала творчого методу композитора. ■ **Ключові слова:** Г. Сасько, фортепіанна токати, жанр, стиль, час, діалог.

□ **БУРЕЛЬ О. В. Пізній період творчості К. Сен-Санса: у діалозі з класикою та сучасністю** ■ У статті розглядаються особливості пізнього періоду творчості Каміля Сен-Санса (1835–1921). Відзначається перерозподіл акцентів у жанровій та образній сферах, своєрідний синтез романтичного та класичного, нове розуміння композитором катего-

рії вокального. Чуйність К. Сен-Санса до ідей сучасної йому епохи відкривається у зверненні до античної тематики, музики церковної відправи, короткочасному стиканні із музичним імпресіонізмом. Актуальність пропонованого дослідження обумовлено досить нечастим виконанням творів пізнього періоду творчості К. Сен-Санса, які, однак, несуть у собі високі художні якості.

■ **Ключові слова:** романтизм, класицизм, періодизація творчості, пізня творчість, традиція, новаторство, стиль, жанр.

□ **ДОВЖИНЕЦЬ І. Г. Класична музика в умовах інформаційного суспільства** ■ Стаття спрямована на дослідження академічного концертного виконавства як репрезентанта класичної музики. Визначається його роль і значення у сучасному інформаційному суспільстві. Аналізуються хронотоп концерту; музично-комунікаційні процеси в аспекті «виконавець – слухач». ■ **Ключові слова:** класична музика, концерт, комунікація, виконавець, публіка, інформація.

□ **ЕГІЗОВА Е. Д. Фортепіанна творчість Е. Емір у контексті специфіки музичної культури Криму** ■ Фортепіанна творчість – не лише важлива складова, але й показник зрілості музичної культури тієї чи іншої нації або регіону. Звернення до фортепіанної музики відомого кримськотатарського автора – Ельвіри Емір – має на меті показати контекст, в якому ця музика формувалася. Зміст – жанровий та стильовий – фортепіанних опусів композитора розглянуто в аспекті специфіки музичної культури Криму, яка споконвіку є перехрестям художньо-естетичних і музично-мовних впливів Сходу та Заходу. Фортепіанна музика Е. Емір відображає синтетичний характер стильових віянь, відчутих композитором, узагальнюючи та відтворюючи «східну» ладовість і ритміку, жанри європейської фортепіанної класики, неоромантичну програмність, впливи таких різних пластово-стильових джерел, як російська школа, К. Дебюссі, сучасна маскультура, зокрема, джаз. Все це у сукупності визначає актуальність та новизну дослідження, яке є одним з перших досвідів комплексного вивчення кримськотатарського фортепіанного стилю на прикладі творчості одного з його видатних представників. ■ **Ключові слова:** фортепіанна музика, специфіка музичної культури Криму, кримськотатарський фортепіанний стиль, фортепіанна творчість Е. Емір.

□ **ЖДАНЬКО І. А. Що ж вдягнути Берліозу? (Про актуальні проблеми клімата як об'єкта культурної рефлексії романтиків)** ■ Рефлексію, що виникає завдяки впливу кліматичного та географічного середовища – особливостей ландшафту, стану атмосфери – можна розглядати як константу романтичної культури. Споглядання та сприйняття природних явищ композитором, письменником чи живописцем, свідомо спрямовані на пошук натхнення, стимулу творчої діяльності та відкриття нових форм у мистецтві, перетворюються на культурний акт. Аналіз творчої біографії Г. Берліоза розкриває такі філософсько-естетичні феномени романтичної епохи, як пошуки ідеального природного середовища, що надихає і сприяє комфортному творчому процесу, тяжіння до фантастичної, стихійної природи та інші прояви культурної рефлексії. ■ **Ключові слова:** клімат, ландшафт, Берліоз, культурна рефлексія, романтизм.

□ **ЖЕЛТОНОГ А. М. Стильові різновиди сонати в японській фортепіанній музиці** ■ У статті розглянуто особливості розвитку фортепіанної музики Японії, що обумовлені синтезом національної культури, західноєвропейських і слов'янських художніх традицій. Хоча багато творів японських композиторів опубліковані, мало хто з вітчизняних музикантів знає, як вони звучать і як побудовані. Аналіз Сонати для фортепіано відомого японського

композитора і педагога Акіри Мійосі розширить інформацію як про стиль композитора, так і про інтерпретації жанру сонати в японській фортепіанній музиці. ■ **Ключові слова:** японська фортепіанна соната, стиль, неobaroko, музичний символ-алюзія.

□ **ЖИГАЛОВА К. Є. Класика проти постмодерна: скрипкові сонати Й. С. Баха у ХХ ст.** ■ Сонати для скрипки соло Й. С. Баха є класикою скрипкової музики. Композитори ХХ ст. у своїй творчості нерідко спиралися саме на ці твори. Осмислене та доречне пряме цитування музичного матеріалу віддає низку творів композиторів ХХ ст. від течії постмодернізму, що використовує цитати заради банального пародіювання або стилізації. Аналіз творів М. Регера, Е. Ізаї, Б. Бартока та Р. Шедріна виявляє свідоме наслідування ідеям та логіці побудовання циклу, пропонованих Бахом. ■ **Ключові слова:** соната, fuga, скрипка, класика, постмодерн, цитата.

□ **ЗОЛОТАРЬОВА І. Ф. Класичний репертуар в оркестрі народних інструментів Г. А. Аванесова** ■ Розглядаються особливості перекладення класичних творів для оркестру народних інструментів Г. А. Аванесова в аспекті історичного значення творчої діяльності колективу. Дбайливе ставлення до замислу композитора, змісту музичних образів, майстерність музикантів-аматорів сприяли виконанню транскрипцій класичних творів, що первісно були написані для симфонічного оркестру, виходу за межі «народного» звучання. Особистість та професіоналізм Г. А. Аванесова, його репертуарна та виховна політика, заснована на захопленні загальною справою, заклали основи сучасного академічного народно-інструментального оркестрового виконавства на Луганщині. ■ **Ключові слова:** Г. А. Аванесов, оркестр, народні інструменти, транскрипції класичних творів.

□ **ЗУЄВ С. П. «Турандот»: досвід подвійної оптики** ■ Опера Дж. Пуччіні «Турандот» розглядається крізь призму кінематографічного жанру і психоаналітичної теорії (на прикладі кінокартини «Спасибі, доктор Рей», режисер Е. Литвак). Актуальність дослідження пов'язана із необхідністю осмислення особливостей функціонування жанру опери в сучасній культурі. Метою статті є виявлення механізмів взаємодії опери та кінематографа. Особливості сюжету опери і характері її героїв визначаються в термінах психоаналітичної теорії: «нарцисизм», «Едипів комплекс», «комплекс Медеї», «комплекс кастрації». Використано методологічний потенціал ключових в теорії інтертекстуальності понять «анаграма» і «пародія». ■ **Ключові слова:** «Турандот», психоаналіз, код, пародія, текст, інтертекст, інтерпретація.

□ **КАРАЧЕВЦЕВА І. М. Принцип циклізації у Шести скрипкових сонатах оп. 10 К. М. Вебера** ■ Шість скрипкових сонат К. М. Вебера вперше в музичній науці стають предметом спеціального вивчення. У даній статті їх аналіз здійснюється з точки зору принципу циклізації опусу. Правомірність такого підходу підкріплюється історією і стислістю термінів створення Скрипкових сонат. Вказується на поєднання двох- і тричастинних циклів, тяжіння до «характеристичної» сонати, прояв властивостей сюїтності; встановлюються тональні зв'язки між окремими творами. ■ **Ключові слова:** К. М. Вебер, скрипкова соната, характеристичність, сонатність, варіаційність, сюїтність.

□ **КОЗАК О. І. Трансформації семантичних факторів музичної виразності** ■ Розглядаються питання музичної семантики, зокрема, процеси осмислення іманентних комплексів музичної виразності, які корелюють з реальними прообразами. Мовним та руховим імпульсам належить історична роль первісного фактору створення музичної інтонації: мелодичних та ритмічних значень системи музичної семантики. Як семантичні елементи морфемного

рівня мовні інтонації та рухові жести не мають значеннєвої самостійності, але можуть брати участь у колективному процесі організації значень, прагнуть до об'єднання на більш масштабному семантичному рівні – художнього образу, оскільки музика як мистецтво «мислить» образами. ■ **Ключові слова:** музична інтонація, семантика, знак, структура, значення.

□ **КОЛЧАНОВА Л. М. Значення вчення О. М. Островського в сучасній театральній педагогіці** ■ У статті розглянуто основні положення О. М. Островського з приводу формування акторської майстерності виконавця драматичного театру, які, на думку автора, багато в чому залишилися поза увагою сучасних театральних педагогів. Проаналізовано завдання театральної школи щодо підготовки фахівців даної справи. ■ **Ключові слова:** театральна педагогіка, актор, театр, театральні школи, сценічне мистецтво.

□ **КОНОВАЛОВА І. Ю. Мистецтво аранжування в хорovій творчості Ю. І. Кулика: аспекти інтерпретації** ■ Стаття присвячена дослідженню творчої спадщини хорового диригента Слобожанщини, заслуженого діяча мистецтв України, професора Ю. І. Кулика (1937–1988) в жанрі хорового аранжування. Розглянута специфіка композиторсько-інтерпретаторської діяльності Ю. І. Кулика у взаємозв'язку з художньо-виконавською та педагогічною практикою хормейстра. Виявлені основи інтерпретаторської концепції українського аранжувальника та надано загальну характеристику жанрово-стильової та образно-тематичної палітри хорових перекладень автора. Визначено роль хорових аранжувань Ю. І. Кулика в українському хорovому виконавстві. ■ **Ключові слова:** особистість, творчість, художнє мислення, композиторська інтерпретація, хорове мистецтво, жанр аранжування.

□ **КОНОНОВА О. В. Творчість Л. ван Бетховена як константа музичної культури Харкова** ■ Побутування класичної спадщини у суспільстві є в наш час актуальною науковою проблемою, дослідження якої неможливе без аналізу періоду становлення та розвитку популярності музичної класики у мегаполісі. Досліджуючи актуалізацію доробку Бетховена у різні історичні періоди, динаміку популярності його спадщини у камерних та симфонічних жанрах, повертаючи із небуття видатні події культурного життя Харкова, автор визначає роль та місце у ньому музики віденського класика протягом майже двох століть. ■ **Ключові слова:** класична музика; творчість Бетховена; симфонічні і камерні жанри, фортепіанні сонати; музична культура Харкова.

□ **КРУГЛОВА Є. А. Класичний репертуар як фактор формування індивідуального виконавського стилю В. Крайнева** ■ Класичні твори розглядаються як базові у формуванні виконавського стилю В. Крайнева. Увагу сконцентовано на класичній складовій репертуарного списку піаніста. З цієї точки зору індивідуальний виконавський стиль не вивчався вітчизняними дослідниками. На прикладі сонати В. А. Моцарта KV 311 D-dur аналізується специфіка виконавської манери В. Крайнева. Підкреслюється, що класичний репертуар займав у творчому житті піаніста особливе місце як музика, що найточніше відображала його творчі прагнення. ■ **Ключові слова:** класичний репертуар, індивідуальний виконавський стиль, «класичне» виконання, Володимир Крайнев.

□ **МАКСИМЕНКО С. М. Актор і режисер Олександр Яковлів: львівська сторінка творчої біографії (1941–1942 рр.)** ■ Вперше в українському театрознавстві зроблено спробу реконструкції творчої діяльності О. Яковліва – талановитого актора та режисера Українського театру міста Львова – Львівського оперного театру, згодом (з 1942 р.) – художнього керівника Станіславівського (Івано-Франківського) театру. Дослідження львівсько-

го епапу біографії митця дозволяє зробити висновок про його високий професіоналізм, який за більш сприятливих історичних умов міг би підняти національну сцену на якісно новий естетичний та методологічний рівень, та про необхідність повернення його імені в контекст історії українського театру. ■ **Ключові слова:** Український театр міста Львова – Львівський оперний театр, В. Блавацький, репертуарна політика, синтетичний актор, постановочна культура, історія українського театру.

□ **МІХЄЄВА Н. Б. Звукозапис як орієнтир для виконавської діяльності**

■ Розглядається виконавська складова теорії жанру. Виконавець, який безпосередньо відповідає за звуковий вигляд твору, постає як діючий, а не пасивний учасник процесу виникнення жанрів. Висвітлюються способи впливу виконавських шкіл та конкурсів на формування уявлень про жанри. Виявляється роль звукозапису як фіксатора та носія виконавських традицій та жанрових ознак твору. Проблема жанру обертається новою стороною: традиційні виконавські засоби переосмислюються у взаємодії із сучасними інформаційними технологіями. ■ **Ключові слова:** виконавський репертуар, виконавська школа, жанр, звукозапис, камерна музика, конкурс.

□ **МОЛИБОГА А. В. Двісті років чарівній россінівській «Італійці в Алжирі»** ■ Статтю присвячено ранньому, недостатньо дослідженому, періоду творчості Дж. Россіні. У ній розглядається, як робота в жанрі одноактного фарсу, що переважала на початковому етапі кар'єри композитора, відгукнулася на подальшій творчості Дж. Россіні. «Італійка в Алжирі» – перший зразок його зрілого стилю – демонструє вагомі досягнення композитора: опанування ним «повнометражного» двоактного оперного жанру, вихід за межі побутової тематики, створення розгорнутих образів персонажів із різноманітними музичними характеристиками, введення у спектакль хору і театралізованих масових сцен. ■ **Ключові слова:** одноактний фарс, опера буффа, Дж. Россіні, ранній період творчості.

□ **МОСКАЛЕЦЬ О. В. Фінал IV дії «Снігуроньки» М. А. Римського-Корсакова як приклад гетерогенної оперної сцени** ■ Гетерогенність (багатоскладовість) оперної сцени є специфічною ознакою опери як синтетичного жанру. Початковим у організації подібних сцен наскрізного типу, за К. Дальхаузом, є співвідношення чотирьох оперних темпів (темп як метр, темп дії і мови персонажів, темп афекту, темп як міра «представленого часу») із перевагою темпу афекту, що демонструє М. А. Римський-Корсаков у фіналі «Снігуроньки». Симультанність (цілісність) реалізується акцентуванням центральної сюжетної лінії («розтавання Снігуроньки») з одночасним використанням лейтмотивів інших оперних персонажів, прояснюючи як філософську ідею опери, так і авторське відношення до образу героїні. Багатоскладова (13 епізодів) конструкція фіналу – один з перших в оперній культурі зразків «омузикаленого» сюжету у вигляді цілісної сцени, які визначили ведучу тенденцію в моно- та одноактних операх ХХ ст. ■ **Ключові слова:** гетерогенна оперна сцена, чотири оперних темпа, темп афекту, симультанність, система лейтмотивних характеристик, «керуючі мотиви».

□ **ОГАНЕЗОВА-ГРИГОРЕНКО О. В. Парціальні здібності як головна умова жанрової спеціалізації для актора мюзиклу** ■ Об'єктом дослідження є психофізіологічний апарат актора мюзиклу. З точки зору теорії автопоезіса та теорії парціальних властивостей проаналізовано спеціальні здібності, які є необхідними для розвитку та успішної професійної реалізації актора мюзиклу. Під парціальними здібностями актора мюзиклу розуміється природність сполучення виразних засобів жанру – акторської майстерності, співу й танцю – що її закладено на психофізіологічному рівні організму актора як його природжені задатки.

Саме парціальні здібності визначають жанрову спеціалізацію артиста та когнітивну область життєдіяльності автопоезної системи «актор мюзиклу». ■ **Ключові слова:** актор мюзиклу, парціальні здібності, автопоезіс, когнітивний процес.

□ **ПЛУЖНИКОВ В. М. Роль Р. Вагнера у становленні професії диригента**

■ Пропонована стаття продовжує дослідження теми попередньої публікації автора, присвяченої диригентському мистецтву Р. Вагнера (див. [7] списку літератури до статті). Розглянуті основні етапи становлення Р. Вагнера-диригента, соціокультурні фактори, які вплинули на формування його естетичних ідеалів, визначені характерні риси вагнерівської школи оперно-симфонічного диригування та окреслено коло її послідовників (Х. Бюлов, Х. Ріхтер, Г. Леві та ін.). Зроблено висновок про те, що головним досягненням Р. Вагнера-диригента було створення міцного фундаменту німецької школи оперно-симфонічного диригування, яка визначила найбільш прогресивний вектор розвитку музичного мистецтва ХХ ст. ■ **Ключові слова:** Р. Вагнер, диригування, капельмейстер, музик-директор, оркестр, театр, реформа, традиція, школа, професія.

□ **ПОМПЄЄВА А. Ю. Оперний стиль: від класики до сучасності (часові аспекти побудови симультанної оперної сцени в концепції К. Дальхауза)**

■ Оперний стиль розглядається як результат дії часових структур, що визначають його саме як стиль музичний. Положення К. Дальхауза про «чотири темпи» в опері дозволяють виділити тенденцію еволюції оперного стилю, що характеризується не тільки співвідношенням «епосу» та «драми», але й розробкою композиторами принципів «романної поліфонії» (М. Бахтін). В практиці оперних ансамблів формувалась особлива якість оперних сцен – симультанність, єдність епосу (розповіді) з драмою (діалогом). Механізми діалогу, закладені в акті мислення (Ю. Лотман), є діалектичними та спрямовані в опері до симфонізації дії, переваги музичної узагальненості, ідейної концептуальності, монологічності. У симультанній сцені «опера, яку співають» синтезується з «безсловесними миттєвостями» (К. Дальхауз), формуючи цілісний образ оперної сцени-картини. На цій основі складається тип оперної драматургії (кінець ХІХ – ХХ ст.), яка тяжіє до одноактної опери, моноопери, де саме симультанність як синтез музики, слова та театральної-сценичної атрибутики є стильовою детермінантою. ■ **Ключові слова:** опера, драма та епос в опері, темпи в опері, оперний стиль, симультанна оперна сцена.

□ **ПУПІНА О. О. Сміслові вектори «Третього року мандрів» Ф. Листа**

■ Ф. Ліст розглядається як представник романтичного типу художника, чия творчість розгортається в широкому культурному контексті. Контакти з літературою, християнською словесністю, живописом, філософією, з сучасним суспільним життям породжують синтез музичного та позамузичного як на глибинних рівнях його творів, так і явлений у програмних – словесних та візуально-живописних – формах. Третій том «Років мандрів», написаний Ф. Листом у останні десятиліття життя, демонструє смислово багатовекторність руху думки композитора, зосередженої на темі смерті. Спосіб лістівського висловлювання визначається як «одкровення».

■ **Ключові слова:** Ф. Лист, «Третій рік мандрів», смисловий вектор, одкровення.

□ **РУБЦОВА Д. О. Тенденції розвитку камерно-інструментальної творчості французьких композиторів кінця ХІХ – початку ХХ століть** ■ Розглянуто основні тенденції розвитку камерно-інструментальної музики французьких авторів кінця ХІХ – початку ХХ ст., виявлено загальні та особливі риси її стилю. Інструментальна музика Франції у ці роки відображає загальностильові процеси, що характеризуються відмовою від

класицистських і романтичних канонів, насамперед, австро-німецьких. Визріває новий тип мислення, який Б. Асаф'єв визначив як «нову камерність». Одним з його джерел був французький музичний імпресіонізм, що звернувся для пошуку нових засобів вираження до власної національної традиції. Наукова новизна статті полягає у контекстному розгляді камерно-інструментального стилю нової французької школи, яка, зберігаючи національні витoki, намітила розвиток світових тенденцій музичного мислення. ■ **Ключові слова:** камерно-інструментальна музика, камерно-інструментальний стиль, стиль французької національної школи.

□ **РЯБУХА Н. О. Фортепіанні сонати А. Шнітке як класична спадщина сучасної музичної культури** ■ Аналізуються фортепіанні сонати А. Шнітке як втілення індивідуально-стильової та художньо-акустичної концепції «звукового образу світу», що відбиває специфіку інтонованого світovidчуття останньої третини ХХ ст. Розкриваються аспекти жанрової еволюції сонати як архетипу західноєвропейської культури в контексті пізнього стилю А. Шнітке. Виявляються семантичні, жанрово-стильові, звукові параметри втілення символів культури минулого і їх трансформація крізь призму звукообразного методу мислення композитора. ■ **Ключові слова:** звукообраз, звуковий образ світу, семантика звуку, соната, композиторське мислення.

□ **СЕВЕРІН В. А. Людмила Цуркан: штрихи до творчого портрету** ■ Основна ідея спогадів автора про концертну та педагогічну діяльність заслуженого діяча мистецтва України, професора Л. Г. Цуркан – показати спадкоємний зв'язок поколінь, взаємовплив співацьких шкіл Харкова та Одеси, значення особистісних рис співака-музиканта, педагога-художника. У чому полягає творча першість лідера? У тому, що він відкриває нові естетичні цінності, які раніше залишались прихованими. Особливу увагу присвячено концертам співачки та її класу. ■ **Ключові слова:** українська оперна співачка Л. Г. Цуркан, вокал, педагог, вокальне виконавство, інтерпретація, Харківська та Одеська вокальні школи.

□ **СЕРДЮК О. В. МЕТАМОРФОЗИ ОПЕРНОЇ КЛАСИКИ НА СУЧАСНІЙ СЦЕНІ (музично-сценічні концепції тетралогії Р. Вагнера «Перстень нібелунга» в контексті втілення постмодерністського дискурсу в театрі)** ■ У статті досліджуються сценічні інтерпретації оперної тетралогії Р. Вагнера «Перстень нібелунга» в контексті театральних пошуків європейського театру кінця ХХ – початку ХХІ століть. Визначається роль постмодерністської системи поезити у формуванні музично-театрального синтезу, виявляються ознаки неоміфологізму та деміфологізації, мінімалізму і деконструкції. ■ **Ключові слова:** Ріхард Вагнер, тетралогія «Перстень нібелунга», Байройт, інтерпретація, постмодернізм.

□ **СЕРДЮК Я. О. Віртуальні структури нотного тексту** ■ Автор звертається до проблеми співвідношення нотно-графічної версії музичного твору та твору, що звучить – одного з важливих аспектів музичної науки, як у сфері загальної теорії музичної мови, так і теорії виконавства. Специфічним виразом цього співвідношення є віртуальні структури, існуючі поміж письмово зафіксованим та озвученим станами музичного твору як потенційні можливості, що реалізуються у звучанні. Встановлюється ієрархічність природи, розрізняються види та форми віртуальних планів музичної композиції. ■ **Ключові слова:** ідеальне, віртуальне, віртуальні структури, музичний текст, фактура, приховане багатоголосся, синтаксис, композиційна структура.

□ **СНЄДКОВА Л. А. Дует баяністів як різновид ансамблевого музикування в Слобожанщині** ■ У статті висвітлюється творчість дуетів баяністів Слобожан-

щини останньої третини ХХ ст., досліджуються її жанрово-стильові та виконавські особливості. Стверджується, що закладена ними традиція перекладень творів музичної класики сприяла формуванню високопрофесійної школи ансамблевої гри на народних інструментах. Баянний дует як різновид ансамблю з однорідним тембровим складом став академічним жанром мистецтва. ■ **Ключові слова:** дует баяністів, ансамблеве музикування, жанрово-стильові особливості, виконавська інтерпретація.

□ **УТІНА А. М. Академічні жанри в камерно-інструментальній творчості донецьких композиторів (про відображення класичних тенденцій)** ■ Розглядається функціонування академічних жанрів в камерно-інструментальній творчості донецьких композиторів з огляду на диференціацію творів на малі та великі форми, виявляється загальне та особливе в їх трактуванні. Аналіз програмних мініатюр О. Чистої, А. Утіної та струнних квартетів О. Рудянського, С. Мамонова, М. Лаврушко виявляє тяжіння донецьких композиторів до барокових, класичних і романтичних жанрів. Опора на існуючі жанрові та національні традиції поєднується із прагненням до індивідуалізації драматургічних, композиційних та стилістичних рішень. ■ **Ключові слова:** камерно-інструментальна музика, творчість донецьких композиторів, академічні жанри, константні жанри, цикли мініатюр, квартети, класичні тенденції.

□ **ХОДАКОВА Н. О. Уільям Бьорд, джентльмен капели** ■ На прикладі фактів біографії У. Бьорда, раніше не висвітлюваних вітчизняними джерелами, з'ясовується, що існують життєві «схеми», наявність яких забезпечує музиканту успіх. Інтерес до особистості в контексті соціальних факторів розглядається як ознака змін в методології музикознавства. Ці зміни виникли під впливом історичної науки і полягають в переході від «макроаналізу» до «мікроаналізу». ■ **Ключові слова:** історичний підхід, мікроаналіз, методологія, поліфонія строгого стилю.

□ **ХУДЯКОВ М. І. Сольно-концертна функція валторни в авторському стилі Л. Колодуба** ■ Стаття присвячена виявленню особливостей трактовки валторни в авторському стилі одного з визнаних класиків сучасної української музики Л. Колодуба. «Класичний» чинник у творчості композитора розкривається у синтезі двох основних стильоутворюючих тенденцій – необарочної і неофольклорної. Звідси виникає стійкий інтерес композитора до жанрів сольної та ансамблевої концертної музики за участю валторни – єдиного з духових інструментів, для якого ним створено три концерти. Композитором розкривається багатогранність можливостей валторни як інструмента, придатного і для втілення ліричної кантилени, і для жанрово-характеристичних образів. У співвідношенні з яскравою національною основою тематизму виникає характерний «образ української валторни», що являє собою одну з найсуттєвіших новацій авторського стилю Л. Колодуба. ■ **Ключові слова:** стиль валторни, авторський стиль Л. Колодуба, сольно-концертна функція інструмента, концертно-ансамблевий інструментальні жанри, «образ української валторни».

□ **ЦУРКАН Л. Г. Музично-художні та вокально-технічні аспекти міжнародних конкурсів вокалістів** ■ Представлений аналіз діяльності міжнародних конкурсів вокалістів, який оснований на особистому досвіді роботи автора в журі музичних форумів. Експурс до історії значних вокальних конкурсів і творчості видатних співаків, які входять до їх журі, виявляє певні художньо-технічні проблеми підготовки учасників. Підкреслюються особлива роль спадкоємності виконавських традицій як складової міжнародних музичних змагань та значення конкурсів у справі збереження музичної і духовної культури. ■ **Ключові сло-**

ва: міжнародні конкурси вокалістів, видатні співаки, журі, проблеми підготовки вокалістів, індивідуальність співака, збереження класичної музичної культури.

□ **ЧАБАН І. В. Фортепіанний квартет австро-німецької традиції: витоки та специфіка жанру** ■ Розглядаються витоки та специфіка жанру фортепіанного квартету у творчості композиторів австро-німецької школи. Розробка цього жанру була пов'язана з новими тенденціями у практиці суспільного музикування перехідного періоду – посткласицизму і раннього романтизму. Особливостями нового стилю були проникнення концертності до камерного ансамблю, різноманітний жанровий тематизм, опора на «пісенний симфонізм», тенденція до політеμβровості і поліпараметровості у фактурній організації матеріалу. Фортепіанний квартет відображував ці риси в якості одного з перших зразків «нової камерності» (Б. Асаф'єв), котра заявляє про себе у творчості композиторів початку ХХ ст. (І. Стравинський, П. Хіндеміт, Б. Барток). ■ **Ключові слова:** австро-німецька школа, камерно-інструментальний ансамбль, фортепіанний квартет, «нова камерність».

□ **ЧЕРВИНСЬКА Н. В. Бетховенська стилематика в поліфонічному письмі Й. Брамса** ■ В статті представлені спостереження, які стосуються наукового осмислення інтертекстуального діалогу «Й. Брамс – Л. Бетховен» у сфері поліфонічного мислення. Виявлені багатогранні зв'язки з традицією, що йде від Л. Бетховена. Серед таких відзначається розширення семантичної амплітуди проведень теми у фузі, пластична свобода її фактурного рельєфу, поліфонізація сонатної форми, поява радикально нової музичної експресії. Матеріалом для аналітичних спостережень постали твори камерної та симфонічної музики обох майстрів. ■ **Ключові слова:** поліфонічне письмо, інтертекст, стильовий полілог, стилематика, Л. Бетховен – Й. Брамс.

□ **ЧЕРНЯК М. В. Традиції і новаторство в Концерті для валторни d-moll Антоніо Розетті** ■ Вперше у вітчизняному музикознавстві розглядається творчість А. Розетті та особливості трактування ним жанру концерту для валторни, що розширює існуючі уявлення про поетику жанру. Відстежуються риси, які вказують на процес формування у Концерті d-moll класичної жанрової моделі концерту. Новації, спрямовані на драматизацію та симфонізацію жанру, характеризуватимуть твори в жанрі інструментального концерту Бетховена і композиторів-романтиків. ■ **Ключові слова:** жанр, жанрова модель, концерт, валторна, сонатно-симфонічний цикл.

□ **ЯРКІНА І. Ю. Класика і джаз у стилі «funk»: міжпластовий синтез** ■ Розглядаються актуальні аспекти проблеми «класика і джаз» на прикладі стилю «funk», який виник у рамках джазової естетики та поетики. Впливи джазу на академічну творчість у ХХ ст. супроводжувалися й зворотним процесом – впливами класики на джаз. Диференціація всередині джазової стилістики призвела до ускладнень міжпластових та появи внутрішньопластових взаємодій, результатом яких є і стиль «funk», що відроджує, з одного боку, специфіку джазу в його «реалістичній» парадигмі (О. Соловйов), з іншого – переводить джазову стилістику в русло прикладної мас-культури з її «обслуговуючою» функцією. Стиль «funk» демонструє стійкий вид вокально-інструментального ансамблю, який став типовою моделлю у музиці масових розваг («disco», електронна), що визначає актуальність і новизну його дослідження. ■ **Ключові слова:** «пласти» музичної культури, міжпластовий синтез, «джаз і класика», між- та внутрішньопластовий синтез у стилі «funk».

Аннотации

□ **АЛЕКСАНДРОВА О. А. Вокально-хоровое творчество Г. Свиридова как классическое наследие музыкальной культуры XX века** ■ Выявляется специфика вокально-хорового творчества Г. Свиридова. Музыкальное мышление композитора репрезентируется в контексте его философских взглядов и связей со словом. Кантатный жанр в творчестве Г. Свиридова отмечен стремлением к усложненному раскрытию внутреннего мира человека, тягой к эпичности, к символу, к мифологическому. Новизна свиридовской кантаты – в её образно-смысловой многозначности, ассоциативности, в расширении семантических функций жанра. ■ **Ключевые слова:** Г. В. Свиридов, вокально-хоровое творчество, кантата, стиль, синтез музыки и поэзии, русская культура.

□ **АЛИМОВА Э. С. Жанрово-стилевая специфика крымскотатарской народной музыки в свете проблемы «фольклор и современность»** ■ Рассматривается разнообразие жанров и стилевые особенности крымскотатарского фольклора, формировавшегося на пересечении различных интонационных истоков. Наряду с коренными песенными и танцевальными, как правило, обрядовыми по предназначению, жанрами крымскотатарская фольклорная интонационность отражает иностилевые влияния, как «восточные» (иранские, турецкие, кавказские, арабские, среднеазиатские), так и «западные», европейские (прежде всего, русские и украинские). На основе имеющихся исследований (А. Рефатов, Я. Шерфединов, Ф. Алиев, С. Изидинова, Г. Туймова) сделан вывод об особом значении изучения языковых закономерностей крымскотатарской народной музыки для формирования национальной композиторской школы, поскольку обращение к фольклорной лексике является источником интонационных идей, определяющих облик профессионального композиторского творчества, его актуальность в системе современной музыкальной культуры. ■ **Ключевые слова:** музыкальный фольклор, фольклор и «классика», стилевые синтезы в фольклоре, жанрово-стилевое своеобразие крымскотатарской народной музыки.

□ **АСАТУРЯН А. С. Камерно-вокальный стиль К. Дебюсси: этапы становления, веяния времени** ■ Рассматриваются ключевые аспекты явления и понятия «камерно-вокальный стиль» применительно к творчеству К. Дебюсси. Камерно-вокальная лирика, подразделяющаяся на несколько этапов – ранний, «верленовский»; зрелый, связанный со старофранцузской поэзией, и поздний (циклы на собственные прозаические тексты) – исходный пункт эстетических и поэтических новаций композитора, реализованных в «Пеллеасе и Мелизанде» – квинтэссенции стиля К. Дебюсси-импрессиониста. Через символистскую поэзию в её единстве «звучания и речи» (Б. Пастернак) композитор находит принципы своей мотивно-интонационной техники, подчиняя музыке поэзию, но сохраняя заключённое в ней «невывразимое» (К. Дебюсси). Камерно-вокальная лирика – источник не только новаций творчества К. Дебюсси, но и стиле-языковых веяний, актуальных в музыке XX в. ■ **Ключевые слова:** камерно-вокальный стиль, «музыка и слово», стиль К. Дебюсси, символистская поэзия, этапы и веяния в камерно-вокальном стиле К. Дебюсси.

□ **БАБИЙ О. П. Значение творческой деятельности В. Шрёдер-Девриент в формировании традиции драматического пения (на пути к музыкальным драмам Р. Вагнера)** ■ Оценивается вклад знаменитой певицы в формирование концепции «произведения искусства будущего» и эталона вокально-речевой интонации,

способствующей достижению непринуждённости общения певцов на сцене в музыкальных драмах немецкого композитора. Прослеживается процесс творческой коммуникации Р. Вагнера и В. Шрёдер-Девриент, инициировавший художественные искания композитора. ■ **Ключевые слова:** «произведение искусства будущего», музыкальная драма, вокально-речевая интонация, Sprechgesang, певческий эталон, певец-актер, диалог культур.

□ **БЕЛИК-ЗОЛОТАРЁВА Н. А. Жанровая специфика драмы-феерии «Лісова пісня» [«Лесная песнь»] Леси Украинки в хоровой драматургии оперы Виталия Кирейко** ■ Рассматриваются особенности претворения драматической поэмы-феерии Леси Украинки в оперное сочинение. Столкновение добра и зла, верности и предательства – основной конфликт оперы – развивается во взаимодействии с идиллическим и мстительным фантастическим миром лесного царства, присутствие которого раскрывает сущность жанрового обозначения «феерия». Роль хора в опере В. Кирейко «Лісова пісня» состоит в обрисовке множества сказочных персонажей, создании для каждой их группы индивидуальных характеристик. Драматургические функции хора разнообразны: действенная, раскрывающаяся как вторжение в лирические сюжетные линии – мир людей (хоры Потерчат и Злыднеи), идиллию лесного царства (партия басов, создающая образ Марища – воплощения потусторонних сил); фоновая (хор за кулисами) и их синтез (хор Потерчат); символическая (хор Злыднеи). Хоры фантастических существ образуют рассредоточенную хоровую сюиту. Таким образом, принцип постоянной метаморфозы в сочетании с принципом сюитности регулируют развитие оперно-хорового действия. ■ **Ключевые слова:** жанр, оперно-хоровая драматургия, оперно-хоровая сюита, драматургические функции хора.

□ **БОГАНЧА М. А. Модус концертности в авторском стиле В. Золотухина** ■ В статье рассмотрены основы и принцип концертности, выступающей в аспекте музыкального мышления в качестве одного из его глубинных истоков. Методологические основы изучения концертности (труды Б. Асафьева, Т. В. Адорно) экстраполируются на парадигмы творчества В. Золотухина (исследования Г. Игнатченко). Отмечается особая роль концертной репрезентативности в авторской манере композитора, тяготеющего к стилизациям в духе «третьего течения». Принцип концертности реализуется в разных жанрах творчества В. Золотухина – от программных симфоний на романские сюжеты до камерных миниатюр (вокальных и инструментальных) и их циклов. Своеобразным компендиумом концертного стиля композитора являются его фортепианные концерты, наиболее полно отражающие специфику жанра в его оригинальном авторском «прочтении». ■ **Ключевые слова:** принцип концертности, жанр концерта, парадигмы творчества В. Золотухина, авторский стиль композитора.

□ **БОНДАРЕНКО Е. Н. Жанр токкаты в фортепианном творчестве Г. Сасько: диалог во времени** ■ Современное искусство, пресыщенное обилием стилей, направлений, техник, ощущает депрессию вследствие утраты критериев красоты, побуждая многих музыкантов совершать своеобразное путешествие во времени, возвращаясь к «первоистокам» – национальной культуре и классическому искусству. В этой связи особый интерес вызывает музыкальный жанр, словно воплощающий само течение времени – старинный жанр токкаты, который в творчестве украинских композиторов зачастую органично сочетается с национальным музыкальным колоритом. Недостаточная освещённость в научной литературе вопросов трактовки жанра в современной украинской музыке делает актуальным исследование пьес из фортепианных циклов Г. Сасько «Мозаика» и «Отзвук столетий», своеобразно претворяющих принцип токкатности. Осуществлён анализ приёмов и средств, при-

меняемых им для выстраивания диалога во времени различных культур и стилей на основе синтеза европейских и национальных истоков, традиционных и современных параметров жанра как зеркала творческого метода композитора. ■ **Ключевые слова:** Г. Сасько, фортепианная toccata, жанр, стиль, время, диалог.

□ **БУРЕЛЬ А. В. Поздний период творчества К. Сен-Санса: в диалоге с классикой и современностью** ■ В статье рассматриваются особенности позднего периода творчества Камиля Сен-Санса (1835–1921). Отмечается перераспределение акцентов в жанровой и образной сферах, своеобразный синтез романтического и классического, новое понимание композитором категории вокального. Чуткость К. Сен-Санса к идеям современной ему эпохи обнаруживается в обращении к античной тематике, музыке церковного обихода, кратковременном соприкосновении с музыкальным импрессионизмом. Актуальность исследования обусловлена редкой исполняемостью сочинений позднего периода творчества К. Сен-Санса, содержащих в себе, тем не менее, высокие художественные достоинства. ■ **Ключевые слова:** романтизм, классицизм, периодизация творчества, позднее творчество, традиция, новаторство, стиль, жанр.

□ **ДОВЖИНЕЦ И. Г. Классическая музыка в условиях информационного общества** ■ Статья исследует академическое концертное исполнительство как репрезентант классической музыки. Определяются его роль и значение в современном информационном обществе. Анализируются хронотоп концерта; музыкально-коммуникационные процессы в аспекте «исполнитель – слушатель». ■ **Ключевые слова:** классическая музыка, концерт, коммуникация, исполнитель, публика, информация.

□ **ЖДАНЬКО И. А. Что же одеть Берлиозу? (Об актуальных проблемах климата как объекта культурной рефлексии романтиков)** ■ Рефлексию, вызванную влиянием климатической и географической среды – особенностями ландшафта, состоянием атмосферы – можно рассматривать как константу романтической культуры. Созерцание и восприятие композитором, писателем, художником природных явлений, сознательно направленные на поиски вдохновения, стимула для творческой деятельности и открытие новых форм в искусстве, становятся культурным актом. Анализ творческой биографии Г. Берлиоза раскрывает такие философско-эстетические феномены эпохи романтизма, как поиски идеальной природной среды, способствующей вдохновению и комфортному творчеству, тяготение к фантастической и стихийной природе и другие проявления культурной рефлексии. ■ **Ключевые слова:** климат, ландшафт, Берлиоз, культурная рефлексия, романтизм.

□ **ЖЕЛТОНОГ А. Н. Стилиевые разновидности сонаты в японской фортепианной музыке** ■ В статье рассматриваются особенности развития фортепианной музыки Японии, обусловленные синтезом национальных, западноевропейских и славянских художественных традиций. Хотя многие произведения японских композиторов опубликованы, мало кто из отечественных музыкантов знает, как они звучат и как построены. Анализ Сонаты для фортепиано известного японского композитора и педагога Акиры Миёси расширит информацию как о стиле композитора, так и об интерпретации жанра сонаты в японской фортепианной музыке. ■ **Ключевые слова:** японская фортепианная соната, стиль, необарокко, музыкальный символ-аллюзия.

□ **ЖИГАЛОВА Е. Е. Классика против постмодерна: скрипичные сонаты И. С. Баха в XX веке** ■ Сонаты для скрипки соло И. С. Баха являются классикой

скрипичной музыки. Композиторы XX ст. в своём творчестве часто опирались именно на эти сочинения. Осмысленное и уместное прямое цитирование баховского музыкального материала отдаляет ряд произведений композиторов XX в. от течения постмодернизма, используя цитаты для банального пародирования либо стилизации. Анализ сочинений М. Регера, Э. Изаи, Б. Бартока и Р. Шедрина обнаруживает осознанное следование идеям и логике построения цикла, предложенным Бахом. ■ **Ключевые слова:** соната, fuga, скрипка, классика, постмодерн, цитата.

□ **ЗОЛОТАРЁВА И. Ф. Классический репертуар в оркестре народных инструментов Г. А. Аванесова** ■ Рассматривается специфика переложения классических произведений для оркестра народных инструментов Г. А. Аванесова в аспекте исторического значения творческой деятельности коллектива. Бережное отношение к замыслу композитора, содержанию музыкальных образов, мастерство музыкантов-любителей способствовали исполнению транскрипций классических произведений, изначально написанных для симфонического оркестра, выходу за рамки «народного» звучания. Личность и профессионализм Г. А. Аванесова, его репертуарная и воспитательная политика, основанная на увлечённости общим делом, заложили основы современного народно-инструментального оркестрового академического исполнительства на Луганщине. ■ **Ключевые слова:** Г. А. Аванесов, оркестр, народные инструменты, транскрипции классических произведений.

□ **ЗУЕВ С. П. «Турандот»: опыт двойной оптики** ■ Опера Дж. Пуччини «Турандот» рассматривается сквозь призму кинематографического жанра и психоаналитической теории (на примере кинокартины «Спасибо, доктор Рей», реж. Э. Литвак). Актуальность исследования связана с необходимостью осмысления особенностей функционирования жанра оперы в современной культуре. Цель статьи – выявление механизмов взаимодействия оперы и кинематографа. Особенности сюжета оперы и характеры её героев определяются в терминах психоаналитической теории: «нарциссизм», «Эдипов комплекс», «комплекс Медеи», «комплекс кастрации». Использован методологический потенциал ключевых в теории интертекстуальности понятий «анаграмма» и «пародия». ■ **Ключевые слова:** «Турандот», психоанализ, код, пародия, текст, интертекст, интерпретация.

□ **КАРАЧЕВЦЕВА И. М. Принцип циклизации в Шести скрипичных сонатах ор. 10 К. М. Вебера** ■ Шесть скрипичных сонат К. М. Вебера впервые в музыкальной науке становятся предметом специального изучения. В данной статье их анализ осуществляется с точки зрения принципа циклизации опуса. Правомерность такого подхода подкрепляется историей и краткостью сроков создания Скрипичных сонат. Указывается на сочетание двух- и трёхчастных циклов, тяготение к «характеристической» сонате, проявление свойств сюитности; устанавливаются тональные связи между отдельными произведениями. ■ **Ключевые слова:** К. М. Вебер, скрипичная соната, характеристичность, сонатность, вариационность, сюитность.

□ **КОЗАК А. И. Трансформации семантических факторов музыкальной выразительности** ■ Рассматриваются вопросы музыкальной семантики, в частности, процесс осмысления имманентных комплексов музыкальной выразительности, коррелирующих с реальными прообразами. Языковым и двигательным импульсам принадлежит историческая роль первичного фактора в создании музыкальной интонации: мелодических и ритмических значений системы музыкальной семантики. Как элементы морфемного уровня интонации языка

и двигательные жесты не обладают самостоятельностью значений, но могут участвовать в коллективном процессе их организации, стремясь к объединению на более масштабном семантическом уровне – художественного образа, ибо музыка как искусство «мыслит» образами. ■ **Ключевые слова:** музыкальная интонация, семантика, знак, структура, значение.

□ **КОЛЧАНОВА Л. Н. Значение учения А. Н. Островского в современной театральной педагогике** ■ В статье рассмотрены основные положения А. Н. Островского по формированию актёрского мастерства исполнителей драматического театра, которые, по мнению автора, во многом обойдены вниманием современных театральных педагогов. Проанализированы подходы к подготовке специалистов сцены в театральных школах. ■ **Ключевые слова:** театральная педагогика, актер, театр, театральные школы, сценическое искусство.

□ **КОНОВАЛОВА И. Ю. Искусство аранжировки в хоровом творчестве Ю. И. Кулика: аспекты интерпретации** ■ Исследование творческого наследия заслуженного деятеля искусств Украины, профессора Ю. И. Кулика (1937–1988) в жанре хоровой аранжировки выявляет основы его интерпретаторской концепции. Сфера аранжировки предстаёт как важное звено, связующее этапы профессиональной и духовной эволюции мастера. Своеобразие его вокально-хоровых «художественных переводов» – в соавторском отношении к оригиналу, чутком проникновении в мир его образов, подчинении технологического аспекта художественному. Аранжировки Ю. Кулика демонстрируют широту жанрово-стилевого диапазона, убедительность интерпретации при сохранении особенностей первоисточника, красочность хоровых звукоэффектов. Блестящий вклад в хоровой репертуар и развитие жанра транскрипции в украинской музыке, обогащающий представления о тембровых и фактурно-пространственных возможностях хора, позволяет считать творчество Ю. Кулика – выдающегося представителя харьковской дирижёрско-хоровой школы – перспективным объектом изучения. ■ **Ключевые слова:** личность, творчество, художественное мышление, композиторская интерпретация, хоровое искусство, жанр аранжировки, Ю. И. Кулик.

□ **КОНОНОВА Е. В. Творчество Л. ван Бетховена как константа музыкальной культуры Харькова** ■ Бытование классического наследия в обществе в наше время является актуальной научной проблемой, изучение которой невозможно без анализа периода становления и развития популярности музыкальной классики в мегаполисе. Исследуя актуализацию творчества Бетховена в разные исторические периоды, динамику популярности его музыки в камерных и симфонических жанрах, возвращая из забвения событийные явления культурной жизни Харькова, автор определяет роль и место в ней музыки венского классика на протяжении почти двух столетий. ■ **Ключевые слова:** классическая музыка; творчество Бетховена; симфонические и камерные жанры; фортепианные сонаты; музыкальная культура Харькова.

□ **КРУГЛОВА Е. А. Классический репертуар как фактор формирования индивидуального исполнительского стиля В. Крайнева** ■ Классические произведения рассматриваются как базовые в формировании исполнительского стиля В. Крайнева. Внимание концентрируется на классической составляющей репертуарного списка пианиста. С этой точки зрения индивидуальный исполнительский стиль не изучался отечественными исследователями. На примере сонаты В. А. Моцарта KV 311 D-dur анализируется специфика исполнительской манеры В. Крайнева. Подчёркивается, что классический репертуар занимал

в творческой жизни пианиста особое место как музыка, максимально точно отражающая его творческие устремления. ■ **Ключевые слова:** классический репертуар, индивидуальный исполнительский стиль, «классическое» исполнение, Владимир Крайнев.

□ **МАКСИМЕНКО С. М. Актёр и режиссёр Александр Яковлев: львовская страница творческой биографии (1941–1942 гг.)** ■ Впервые в украинском театроведении сделана попытка реконструкции творческой деятельности А. Яковлева – талантливого артиста и режисера Украинского театра города Львова – Львовского оперного театра, впоследствии (с 1942 г.) руководившего драматическим театром в Станиславове (Ивано-Франковск). Исследование львовского этапа биографии артиста позволяет сделать вывод о его высоком профессионализме, который в более благоприятных исторических условиях мог бы поднять национальную сцену на новый эстетический и методологический уровень, и о необходимости возвращения его имени в контекст истории украинского театра. ■ **Ключевые слова:** Украинский театр города Львова – Львовский оперный театр, В. Блавацкий, репертуарная политика, синтетический артист, постановочная культура, история украинского театра.

□ **МИХЕЕВА Н. Б. Звукозапись как ориентир для исполнительской деятельности** ■ Рассматривается исполнительская составляющая теории жанра. Исполнитель, непосредственно отвечая за звуковой облик произведения, предстаёт действенным, а не пассивным участником процесса возникновения жанров. Освещаются способы влияния исполнительских школ и конкурсов на формирование представлений о жанрах. Выявляется роль звукозаписи как фиксатора и носителя исполнительских традиций и жанровых признаков произведения. Проблема жанра оборачивается новой стороной: традиционные исполнительские средства переосмысливаются, взаимодействуя с современными информационными технологиями. ■ **Ключевые слова:** жанр, звукозапись, исполнительский репертуар, исполнительская школа, камерная музыка, конкурс.

□ **МОЛИБОГА А. В. Двести лет очаровательной россиниевской «Итальянке в Алжире»** ■ Статья посвящена раннему, недостаточно изученному, периоду творчества Дж. Россини. В ней рассматривается, как работа в жанре одноактного фарса, преобладающая на начальном этапе карьеры композитора, отозвалась на его последующем творчестве. «Итальянка в Алжире» – первый образец зрелого стиля Дж. Россини – демонстрирует значимые достижения композитора: освоение им «полнометражного» двухактного оперного жанра, выход за пределы бытовой тематики, создание развёрнутых образов персонажей с разнообразными музыкальными характеристиками, введение в спектакль хора и театрализованных массовых сцен. ■ **Ключевые слова:** одноактный фарс, опера буффа, Дж. Россини, ранний период творчества.

□ **МОСКАЛЕЦ Е. В. Финал IV действия «Снегурочки» Н. А. Римско-Корсакова как образец гетерогенной оперной сцены** ■ Гетерогенность (многосоставность) оперной сцены – специфический признак оперы как синтетического жанра. Исходным в организации подобных сцен сквозного типа, по К. Дальхаузу, является соотношение четырех оперных темпов (темп как метр, темп действия и речи персонажей, темп аффекта, темп как мера «представленного времени») с превалированием темпа аффекта, что демонстрирует Н. А. Римский-Корсаков в финале «Снегурочки». Симультианность (целостность) реализуется акцентированием главной линии сюжета («таяние Снегурочки») с одновременным использованием лейтмотивов других оперных персонажей, проясняя как философскую идею

оперы, так и отношение автора к образу героини. Многосоставная (13 эпизодов) конструкция финала – один из первых в мировой оперной культуре образцов «омузыкаленного» сюжета в виде цельной сцены, определивших ведущую тенденцию в моно- и одноактных операх XX ст. ■ **Ключевые слова:** гетерогенная оперная сцена, четыре оперных темпа, темп аффекта, simultанность, система лейтмотивных характеристик, «руководящие мотивы».

□ **ОГАНЕЗОВА-ГРИГОРЕНКО О. В. Парциальные способности как главное условие жанровой специализации для актёра мюзикла** ■ Объектом исследования является психофизиологический аппарат актёра мюзикла. С точки зрения теории автопоззиса и теории парциальных свойств представлен анализ специальных способностей, необходимых для развития и успешной профессиональной реализации актёра мюзикла. Под парциальными способностями актёра мюзикла подразумевается органичность сочетания выразительных средств жанра – актёрского мастерства, пения и танца – заложенная на психофизиологическом уровне организма актёра как его врождённые задатки. Именно парциальные способности определяют жанровую специализацию артиста и когнитивную область жизнедеятельности автопоззисной системы «актёр мюзикла». ■ **Ключевые слова:** актёр мюзикла, парциальные способности, автопоззис, когнитивный процесс.

□ **ПЛУЖНИКОВ В. Н. Роль Р. Вагнера в становлении профессии дирижёра** ■ Предлагаемая статья продолжает исследование темы предыдущей публикации автора, посвящённой дирижёрскому искусству Р. Вагнера (см. [7], список литературы к статье). Рассмотрены основные этапы становления Вагнера-дирижёра, социокультурные факторы, оказавшие влияние на формирование его эстетических идеалов, определены особенности вагнеровской школы оперно-симфонического дирижирования, очерчен круг её последователей (Х. Бюлов, Х. Рихтер, Г. Леви и др.). Сделан вывод о том, что главным достижением Р. Вагнера-дирижёра стало создание прочного фундамента немецкой школы оперно-симфонического дирижирования, определившей наиболее прогрессивный вектор развития музыкального искусства XX в. ■ **Ключевые слова:** дирижирование, капельмейстер, музик-директор, оркестр, театр, реформа, традиция, школа, профессия.

□ **ПОМПЕЕВА А. Ю. Оперный стиль: от классики к современности (временные аспекты построения simultанной оперной сцены в концепции К. Дальхауза)** ■ Оперный стиль рассматривается как результат действия временных структур, определяющих таковой именно как стиль музыкальный. Положения К. Дальхауза о «четырёх темпах» в опере позволяют выделить в эволюции оперного стиля тенденцию к взаимодействию не только «эпоса» и «драмы», но и принципов «романной полифонии» (М. Бахтин). В ансамблевых оперных сценах формируется особое качество – simultанность, благодаря которому средствами музыки как лирического искусства эпос (повествование) выступает в единстве с драмой (диалогом). Механизмы диалога, обуславливающие акт мышления (Ю. Лотман), диалектичны и направлены в опере к симфонизации действия. В simultанной сцене как целостном художественном организме «поющая опера» синтезируется с «бессловесными мгновениями» (К. Дальхауз), формируя особый тип оперной драматургии. С конца XIX ст. таковой представлен одноактной оперой и монооперой, где simultанность как синтез музыки, слова и театрально-сценической атрибутики является стилевой детерминантой. ■ **Ключевые слова:** опера, драма и эпос в опере, темпы в опере, оперный стиль, simultанная оперная сцена.

□ **ПУПИНА О. А. Смысловые векторы «Третьего года странствий»**
Ф. Листа ■ Ф. Лист рассматривается как представитель романтического типа художника, чьё творчество разворачивается в широком культурном контексте. Контакты с литературой, христианской словесностью, живописью, философией, современной общественной жизнью порождают синтез музыкального и немusicalного как на глубинных смысловых уровнях его сочинений, так и явленный в программных – словесных и визуально-живописных – формах. Третий том «Годов странствий», написанный Ф. Листом в последние десятилетия жизни, демонстрирует многовекторность движения мысли композитора, сосредоточенной на теме смерти. Способ листовского высказывания определяется как «откровение». ■ **Ключевые слова:** Ф. Лист, «Третий год странствий», смысловой вектор, откровение.

□ **РУБЦОВА Д. А. Тенденции развития камерно-инструментального творчества французских композиторов конца XIX – начала XX веков**
■ Рассмотрены основные тенденции развития камерно-инструментальной музыки французских авторов конца XIX – начала XX вв., выявлены общие и особенные черты её стиля. Инструментальная музыка Франции отражает в эти годы особенности общестилевых процессов, характеризующихся отказом от классицистских и романтических канонов, прежде всего, австро-немецких. Вызревает новый тип мышления, определяемый Б. Асафьевым как «новая камерность». Одним из его истоков был французский музыкальный импрессионизм, обратившийся для поиска новых средств выражения к своей национальной традиции. Научная новизна статьи определяется контекстным рассмотрением камерно-инструментального стиля новой французской школы, которая, сохранив национальные истоки, наметила многое в развитии мировых тенденций музыкального мышления. ■ **Ключевые слова:** камерно-инструментальная музыка, камерно-инструментальный стиль, стиль французской национальной школы.

□ **РЯБУХА Н. А. Фортепианные сонаты А. Шнитке как классическое наследие современной музыкальной культуры** ■ Анализируются фортепианные сонаты А. Шнитке как воплощение индивидуально-стилевой и художественно-акустической концепции «звукового образа мира», отражающей специфику интонируемого мироощущения последней трети XX ст. Раскрываются аспекты историко-жанровой эволюции сонаты как архаичного западноевропейского культурного феномена в контексте позднего стиля А. Шнитке. Выявляются семантические, жанрово-стилевые, звуковые параметры воплощения символов культуры прошлого и их трансформация сквозь призму звукообразного метода мышления композитора. ■ **Ключевые слова:** звукообраз, звуковой образ мира, семантика звука, соната, композиторское мышление.

□ **СЕВЕРИН В. А. Людмила Цуркан: штрихи к творческому портрету**
■ Основная идея воспоминаний автора о концертной и педагогической деятельности заслуженного деятеля искусств Украины, профессора Л. Г. Цуркан – показать преемственную связь поколений, взаимовлияние певческих школ Харькова и Одессы, значение личностного начала для певца-музыканта, педагога-художника. В чём же заключается творческое первенство лидера? В том, что он открывает новые эстетические ценности, ранее остававшиеся скрытыми. Особое внимание посвящено концертам певицы и её класса. ■ **Ключевые слова:** украинская оперная певица Л. Г. Цуркан, вокал, педагог, вокальное исполнительство, интерпретация, Харьковская и Одесская вокальные школы.

□ **СЕРДЮК А. В. Метаморфозы оперной классики на современной сцене (музыкально-сценические концепции тетралогии Р. Вагнера «Кольцо нибелунга» в контексте воплощения постмодернистского дискурса в театре)** ■ В статье исследуются сценические интерпретации оперной тетралогии Р. Вагнера «Кольцо нибелунга» в контексте театрально-эстетических поисков европейского театра конца XX – начала XXI веков. Определяется роль постмодернистской системы поэтики в формировании музыкально-театрального синтеза, выявляются признаки неомифологизма и демифологизации, минимализма и деконструкции. ■ **Ключевые слова:** Рихард Вагнер, тетралогия «Кольцо нибелунга», Байрёйт, интерпретация, постмодернизм.

□ **СЕРДЮК Я. А. Виртуальные структуры нотного текста** ■ Автор обращается к проблеме соотношения нотно-графической версии музыкального сочинения и произведения звучащего – одному из важных аспектов общей теории музыкального языка и теории исполнительства. Специфическим выражением этого соотношения выступают виртуальные структуры, существующие в нотном тексте как потенциальные возможности, реализуемые в звучании. Устанавливается иерархичность природы, различаются виды и формы виртуальных планов музыкальной композиции. ■ **Ключевые слова:** идеальное, виртуальное, виртуальные структуры, музыкальный текст, фактура, скрытое многоголосие, синтаксис, композиционная структура.

□ **СНЕДКОВА Л. А. Дуэт баянистов как разновидность ансамблевого музицирования в Слобожанщине** ■ В статье освещается творчество баянных дуэтов Слобожанщины последней трети XX ст., исследуются её жанрово-стилевые и исполнительские особенности. Утверждается, что заложенная ими традиция переложения сочинений музыкальной классики способствовала формированию высокопрофессиональной школы ансамблевой игры на народных инструментах. Баянный дуэт как разновидность ансамбля с однородным тембровым составом стал академическим жанром искусства. ■ **Ключевые слова:** дуэт баянистов, ансамблевое музицирование, жанрово-исполнительские особенности, исполнительская интерпретация.

□ **УТИНА А. Н. Академические жанры в камерно-инструментальном творчестве донецких композиторов (об отражении классических тенденций)** ■ Рассматривается функционирование академических жанров в камерно-инструментальном творчестве донецких композиторов с учётом дифференциации произведений на малые и крупные формы, выявляется общее и особенное в их трактовке. Анализ программных миниатюр Е. Чистой, А. Утиной и струнных квартетов А. Рудянского, С. Мамонова, М. Лаврушко обнаруживает тяготения донецких композиторов к барочным, классическим и романтическим жанрам. Опора на существующие жанровые и национальные традиции сочетается со стремлением к индивидуализации драматургических, композиционных и стилистических решений. ■ **Ключевые слова:** камерно-инструментальная музыка, творчество донецких композиторов, академические жанры, константные жанры, циклы миниатюр, квартеты, классические тенденции.

□ **ХОДАКОВА Н. А. Уильям Бёрд, джентльмен капеллы** ■ На примере фактов биографии У. Бёрда, ранее не освещённых в отечественных источниках, выясняется, что существуют жизненные «схемы», наличие которых обеспечивает музыканту успех. Интерес к личности в контексте социальных факторов рассматривается как признак изменений в мето-

дологии музыковедения. Эти изменения возникли под влиянием исторической науки и заключаются в переходе от «макроанализа» к «микроанализу». ■ **Ключевые слова:** исторический подход, микроанализ, методология, полифония строгого стиля.

□ **ХУДЯКОВ Н. И. Сольно-концертная функция валторны в авторском стиле Л. Колодуба** ■ Статья посвящена выявлению особенностей трактовки валторны в авторском стиле одного из признанных классиков современной украинской музыки Л. Колодуба. «Классическое» начало в творчестве композитора раскрывается в синтезе двух основных стилеобразующих тенденций – необарочной и неофольклорной. Отсюда вытекает устойчивый интерес композитора к жанрам сольной и ансамблевой концертной музыки с участием валторны – единственного из духовых инструментов, для которого им создано три концерта. Композитором раскрываются разнообразные возможности валторны как инструмента, пригодного для воплощения и лирической кантилены, и жанрово-характеристических образов. В сочетании с яркой национальной основой тематизма формируется характерный «образ украинской валторны», что является одной из существенных новаций авторского стиля Л. Колодуба. ■ **Ключевые слова:** стиль валторны, авторский стиль Л. Колодуба, сольно-концертная функция инструмента, концертно-ансамблевые инструментальные жанры, «образ украинской валторны».

□ **ЦУРКАН Л. Г. Музыкально-художественные и вокально-технические аспекты международных конкурсов вокалистов** ■ Представлен анализ деятельности международных конкурсов вокалистов, основанный на личном опыте работы автора в жюри музыкальных форумов. Эссе в историю значительных вокальных конкурсов и творчество выдающихся певцов, работающих в их жюри, выявляет определённые художественно-технические проблемы подготовки участников. Подчёркиваются особая роль преемственности исполнительских традиций как составляющей международных музыкальных состязаний и значение конкурсов в деле сохранения музыкальной и духовной культуры. ■ **Ключевые слова:** международные конкурсы вокалистов, выдающиеся певцы, жюри, проблемы подготовки вокалистов, индивидуальность певца, сохранение классической музыкальной культуры.

□ **ЧАБАН И. В. Фортепианный квартет австро-немецкой традиции: истоки и специфика жанра** ■ Рассматриваются истоки и специфика жанра фортепианного квартета в творчестве композиторов австро-немецкой школы. Разработка этого жанра была связана с новыми тенденциями в практике общественного музицирования переходного периода – постклассицизма и раннего романтизма. Особенности нового стиля были проникновением концертности в камерный ансамбль, разнообразный жанровый тематизм, опора на «песенный симфонизм», тенденция к политембровости и полипараметровости в фактурной организации материала. Фортепианный квартет отражал эти черты в качестве одного из первых образцов «новой камерности» (Б. Асафьев), которая заявляет о себе в творчестве композиторов начала XX в. (И. Стравинский, П. Хиндемит, Б. Барток). ■ **Ключевые слова:** австро-немецкая школа, камерно-инструментальный ансамбль, фортепианный квартет, «новая камерность».

□ **ЧЕРВИНСКАЯ Н. В. Бетховенская стилематика в полифоническом письме И. Брамса** ■ В статье представлены наблюдения, касающиеся научного осмысления интертекстуального диалога «И. Брамс – Л. Бетховен» в сфере полифонического мышления. Выявлены многогранные связи с традицией, идущей от Л. Бетховена. Среди них от-

мечаются расширение семантической амплитуды проведений темы в фуге, пластическая свобода её фактурного рельефа, полифонизация сонатной формы, появление радикально новой музыкальной экспрессии. Материалом для аналитических наблюдений стали произведения камерной и симфонической музыки обоих мастеров. ■ **Ключевые слова:** полифоническое письмо, интертекст, стилевой полилог, стилематика, Л. Бетховен – И. Брамс.

□ **ЧЕРНЯК М. В. Традиции и новаторство в Концерте для валторны d-moll Антонио Розетти** ■ Впервые в отечественном музыкознании рассматривается творчество А. Розетти и особенности трактовки им жанра концерта для валторны, что расширяет сложившиеся представления о поэтике жанра. Прослеживаются черты, указывающие на процесс формирования в Концерте d-moll классической жанровой модели концерта. Новации, направленные на драматизацию и симфонизацию жанра, будут характерны для сочинений в жанре инструментального концерта Бетховена и композиторов-романтиков. ■ **Ключевые слова:** жанр, жанровая модель, концерт, валторна, сонатно-симфонический цикл.

□ **ЭГИЗОВА Э. Д. Фортепианное творчество Э. Эмир в контексте специфики музыкальной культуры Крыма** ■ Фортепианное творчество – не только важная составляющая, но и показатель зрелости музыкальной культуры той или иной нации или региона. Обращение к фортепианной музыке известного крымскотатарского автора – Эльвиры Эмир – имеет целью показать контекст, в котором эта музыка формировалась. Содержание – жанровое и стилевое – фортепианныхopus композитора рассмотрено в плане специфики музыкальной культуры Крыма, издавна являвшейся своеобразным перекрёстком художественно-эстетических и музыкально-языковых влияний Востока и Запада. Фортепианная музыка Э. Эмир отражает синтетический характер стилевых «веяний», воспринятых композитором, переосмысливая и своеобразно претворяя обобщённую «восточную» ладовость и ритмику, жанры европейской фортепианной классики, неоромантическую программность, влияния таких разных пластово-стилевых истоков, как русская школа, К. Дебюсси, современная масс-культура, в частности, джаз. Всё это в совокупности определяет актуальность и новизну исследования, являющегося одним из первых опытов комплексного изучения крымскотатарского фортепианного стиля на примере творчества одного из его ведущих представителей. ■ **Ключевые слова:** фортепианная музыка, специфика музыкальной культуры Крыма, крымскотатарский фортепианный стиль, фортепианное творчество Э. Эмир.

□ **ЯРКИНА И. Ю. Классика и джаз в стиле «funk»: межпластовый синтез** ■ Рассмотрены актуальные аспекты проблемы «классика и джаз» на примере стиля «funk», возникшего в рамках джазовой эстетики и поэтики. Влияние джаза на академическое творчество в XX в. сопровождалось и обратным процессом – влиянием классики на джаз. Дифференциация внутри джазовой стилистики привела к усложнению межпластовых и появлению внутрипластовых взаимодействий, результатом которых становится и стиль «funk», возрождающий, с одной стороны, специфику джаза в его «реалистической» парадигме (А. Соловьев), с другой – переводящий джазовую стилистику в русло прикладной масс-культуры с её «обслуживающей» функцией. Стиль «funk» демонстрирует устойчивый вид вокально-инструментального ансамбля, ставшего типовой моделью в музыке современных массовых развлечений («disco», электронная), что и определяет актуальность и новизну его исследования. ■ **Ключевые слова:** «пласты» музыкальной культуры, межпластовый синтез, «джаз и классика», меж- и внутрипластовый синтез в стиле «funk».

Annotations

□ **ALEKSANDROVA OKSANA. G. Sviridov's vocal and choral creativity as a classical heritage of musical culture of the XX century** ■ Specifics of Sviridov's vocal and choral creativity is revealed. The musical mind of the composer is being represented in a context of his philosophical views and his connections with the poetical word. The genre of cantata in the works of G. Sviridov had marked by tendency to complications disclosure of man's inner world, longing for an epos, a symbol and a mythological. ■ **Key words:** vocal choral musical composition, cantata, genre, style, musical figurativeness, Russian culture, national tradition, musically-poetic synthesis.

□ **ALIMOVA ELVINA. Genre and stylistic specifics of Tatar folk music in the light of a problem «a folklore and a modernity»** ■ The article considers a variety of genres and stylistic features of the Crimean Tatar folk music formed at the intersection of the different intonation sources. Along with the indigenous songs and dances that usually used for ceremonial purposes, the intonational fund of folklore genres reflects the influences of both «oriental» (Iranian, Turkish, Caucasian, Central Asian and Arabic) and Western European (especially, Ukrainian and Russian). Based on the previous studies (A. Refatov, J. Sherfedinov, F. Aliyev, S. Izidinova, G. Tuyimova) the author concluded about special importance to the study of the language patterns of Tatar folk music to create the national school of musical composition, because an appeal to the folk vocabulary is the source of intonation ideas that could shape the image of creativity by modern professional musicians and its relevance in the contemporary culture. ■ **Key words:** folk music, folklore and classics, style synthesis in folklore genre, stylistic originality of Tatar folk music.

□ **ASATURYAN ANNA. C. Debussy's chamber-vocal style: stages of formation, evolution in time** ■ For the creator of the musical impressionism his chamber-vocal opuses were the starting point of aesthetic and poetic innovations that fully implemented in "Pelleas and Melisande" – the quintessence of style of Claude Debussy. Through the symbolist poetry in its unity of "sound and speech" (B. Pasternak) Debussy finds the sources of his own motiv-intonational technique, subduing the poetry by music, but keeping "unspeakable" (C. Debussy) in it. The chamber vocal creativity by C. Debussy can be divided into several stages: the first, "Verlen stage"; the middle, mature, associated with the Old French poetry, and the late (cycles on his own prosaic texts). The chamber vocal creations served not only as a source of creative innovations of Debussy, but also for those language stylistic trends that become actual for the music of the XX century. ■ **Key words:** chamber-vocal style, "the music and the word", style of Debussy, symbolic poetry, milestones and trends in the chamber-vocal style of Debussy.

□ **BABIY OKSANA. The value of Wilhelmine Schröder-Devrient's creative activity in the formation of dramatic singing tradition (at the ways to R. Wagner's musical dramas)** ■ In the article the contribution of the famous singer in the forming of the concept «work of art of the future» and the standard of sing-speech intonation promoting to achieve the easiness of the dialogue of singers on the stage in the musical dramas of German composer was determined. The author is observes that the process of the creative communications of R. Wagner and W. Schröder-Devrient was the catalyst of the artistic search of the composer and the influence of outstanding singer on the development of R. Wagner is doubtless. ■ **Key words:** «work of art of the future», musical drama, sing-speech intonation, Sprechgesang, sing standard, singer-actor, dialogue of cultures.

□ **BELIK-ZOLOTARIYOVA NATALIA. The genre specific of Lesiya Ukrainka's drama-fairy-tale "Lisova Pisnya" ["Forest Song"] in the choral dramaturgy of Vitaly Kireyko's same named opera** ■ The author examines the features of translation of the dramatic poem-fairy-tale by Lesiya Ukrainka into the opera opus. A clash of a goodness and an evil, loyalty and betrayal – the main conflict of the opera – reveals itself in the interaction with an idyllic and a vindictive fantastic world of the forest kingdom, thanks the presence of which the essence of the genre definition "fairy-tale" discloses. The role of the choir in the opera is laid in the depiction of fairy-tale characters, in the creating of the individual characteristics for each of their groups. The dramatic chorus functions are diverse: actioning, which embodied as an invasion into the lyrical storylines – the world of man (choruses of "Potercha", children who died without baptism, and "Zlyden" ("Sinister"), – demonic creatures that is hostile to man), into the idyllic forest kingdom (bass party in the image of "Marische" – the incarnation of supernatural forces); background (chorus backstage) and synthesis of the both (chorus of "Potercha"); symbolic function (chorus of "Zlyden"- "Sinister"). The choruses of fantastic creatures are formed into a dispersed choral suite. Thus, the principle of constant metamorphosis of choir in conjunction with the principle of choral suite called to regulate the development of the choral line in the opera dramaturgy. ■ **Key words:** genre, opera-choral dramaturgy, opera-choral suite, dramaturgical functions of the choir.

□ **BOGANCHA MARINA. The modus "concerto" in the author's style of V. Zolotukhin** ■ The article covers the basics and the principle of the concerto as one of a deep roots of the musical thinking. Methodological foundations for the study of the concerto (the researches by B. Asafyev, T. W. Adorno) had been extrapolated to the paradigms of V. Zolotukhin creativity (studies by G. Ignatchenko). The special role of the concerto in the author's manner of the composer had been revealed, as well as the inclination to the stylization in the spirit of "third stream". The concerto principle is implemented in different genres of V. Zolotukhin creativity: from the programmed symphonies with a "novel" storyline – to the chamber miniatures (vocal and instrumental) and their cycles. A kind of a compendium of the composer's concert style are his piano concertos in which most fully reflected the specifics of the genre in the personal composer's "reading". ■ **Key words:** the principle of the concerto genre, Vladimir Zolotukhin, paradigms of creativity, author's style of the composer.

□ **BONDARENKO ELENA. Toccata Genre in the piano works by G. Sasko: dialogue in time** ■ Contemporary art, blasé abundance of styles, trends, techniques, feels depressed due to the loss criteria of beauty, that prompting many musicians to make a journey through a time, back to the "original sources" – a national culture and the classical art. In this regard, of particular interest is a musical genre as if personifying the time itself – the ancient genre of the toccata, which is often painted by the national colours in Ukrainian composers' works. Inadequate lighting in the scientific sources of the issues of interpretations in the modern Ukrainian music of the toccata genre makes the study of piano pieces from the cycles of G. Sasko "Mosaic" and "Echo of Centuries", where a toccata principle reveals itself, very relevant. The analysis of these opuses demonstrates the methods and means used by composer for building a dialogue in time the different cultures and styles. In the result of a synthesis of European and national sources, both traditional and contemporary, the Ukrainian composer comes to universal "meta-language" as a paradigm of the modern culture. ■ **Key words:** G. Sasko, piano toccata, genre, style, time, dialogue.

□ **BUREL ALEXANDER. Late works of C. Saint-Saens: in the dialogue of classics and modernity** ■ The article discusses the features of late period of the creativity by

Camille Saint-Saens (1835–1921). It is marked the redistribution of emphasis in genres and image spheres, the synthesis of classics and romantics, the new perception the composer of the vocal category. The responsiveness of C. Saint-Saens to the ideas of the modern to him era discovers itself in the address to the ancient themes, music of church services, short osculation with the musical Impressionism. The relevance of this study is due to a rather infrequent performances of the works by the late period of C. Saint Saens' creation that, however, carry a high artistic quality. ■ **Key words:** romanticism, classicism, creativity's periodisation, late works, tradition, innovation, style, genre.

□ **CHABAN IRINA. Piano Quartet in the Austro-German tradition: the origins and the specificity of the genre** ■ The development of the quartet genre was associated with the new trends in the practice of the social music-making in the transit period – Post-classicism and in early Romanticism. The characteristic features of the new style were the penetration of the concerto into the chamber ensemble, a varied genre thematism, reliance on the «song-symphonism», the tendency to poly-timbres and poly-parameters in the texture of organization of the material. A piano quartet reflects these features as one of the first examples of the “new chamber style” (B. Asafyev), which manifests itself in the works of composers of the early XX century (I. Stravinsky, P. Hindemith, B. Bartók). ■ **Key words:** Austrian-German school, chamber-instrumental ensemble, piano quartet, «the new chamber style».

□ **CHERNYAK MARIA. Traditions and innovations in the Horn Concerto d-moll by Antonio Rosetti** ■ In the first time in the domestic musicology the author examines the A. Rosetti's creativity and the features of his interpretations the genre of horn concerto, that extends the notion of the poetics of the genre. The Concert d-moll has traces indicating the formation process in it the classical model of genre. The innovations aimed at the dramatization and symphonization of the genre, will to characterize the opuses in the genre of instrumental concerto by Beethoven and Romantic composers. ■ **Key words:** genre, genre model, concert, horn, sonata-symphonical cycle.

□ **CHERVINSKAYA NATALIYA. Beethoven's stylematic in the polyphony of Brahms** ■ In this article the observations regarding the scientific understanding of the intertextual dialogue «Brahms – Beethoven» in the sphere of polyphonic thinking are represented. The multifaceted ties with the tradition going back to Beethoven were revealed in the research. The expansion of semantic of fugue, the plastical freedom of its texture, sonata form polyphonization and appearance of a brand new musical expression are noted among them. The works of chamber and symphonic music by both masters served as the material for analytical observations. ■ **Key words:** polyphonic script, intertext, style of polylogue, stylematic, Beethoven – Brahms.

□ **DOVZHYNETS INNA. Classical music in the conditions of informational society** ■ The article deals with the academic concert performance, which is classical music presentation; defines its role and importance in the modern informational society. The informational society's main characteristics are defined in the article. It is detected, that, thanks to universal computerisation, the role of musical performer becomes more difficult as his creative activities are substituted by the technical means of music performing. In such conditions the performer's task is to find his listener. Because, musical communicative processes are studied in the aspect of “the performer and listener”. Concert time and space co-ordinates are characterised. The difference between concert activities and simple information is defined by the emotional component of the concert creativity. So, the value of the performance activity, first of all, is said to lie in its uniqueness as the concert is

unrepeatable single artistic and spiritual event. ■ **Key words:** classical music, concert, communication, performer, listener, public, information.

□ **EGIZOVA EMINE. Piano creativity by Elvira Emir in the context of specificity of musical culture of the Crimea** ■ The piano creativity is not only an important component, but also an indicator of maturity of musical culture of this or that nation, of this or that particular region. The article aims to investigate the piano music of the famous Crimean Tatar author, Elvira Emir, and, in particular, to demonstrate its cultural context. Both, the genre and the stylistic contents of piano opuses of the composer is examined in terms of the specific character of the musical culture of the Crimea, which has performed like a crossroad of art and aesthetic as well as musical and linguistic influences, a combination of Eastern and Western music. The piano music of E. Emir reflects the synthetic character of stylistic tendencies which are understood and transformed by the composer. Among them a generalized "oriental" tonality and rhythmic, the implementation of the European genre of piano classics, neo-romantic programme, the impact of different style foundations such as the Russian school, C. Debussy, modern mass culture, in particularly jazz. This article appears to be one of the first experiences of a complex study of the Crimean Tatar piano style based on the example of one of its leading representatives. ■ **Key words:** piano music, the specific character of the musical culture of the Crimea, the Crimean Tatar piano style, E. Emir's piano creativity.

□ **KARACHEVTSEVA INNA. Cyclization principle in Six Violin Sonatas op. 10 by C. M. Weber** ■ In the first time in musical science Weber's Six violin sonatas becomes the subject of the special study. In this paper their analysis is carried out in terms of the principle of cyclization opus. The relevance of their considering as a macrocycle is proved by history of their creation and implementation of this intention described in books by M. M. Weber and F. W. Jähns. In this connection the article emphasizes the short terms of creation of Sonatas, marks out groups of two and three movement cycles, determines tonal arcs between them. Based on the executed analysis it has been concluded that Weber's approach to the violin sonata meant his liking for "characteristic" genre variation, its chamber nature, individuality in the structure, style and dramatic composition of each cycle. ■ **Key words:** C. M. Weber, violin sonata, characteristic features, cyclization principle, cycle, macrocycle.

□ **KHODAKOVA NATALIYA. William Byrd, Gentleman of the Chapel** ■ On an example of the facts of William Byrd's biography, previously not covered in the domestic scientific sources, the article attracts the attention to existence of some life "schemes" that ensures the success for musician. An interest in the individual in the context of social factors that have influence on this person appears as a sign of changes in the methodology of musicology. These changes arose under the influence of the historical science and enclosed in a transition from "macroanalysis" to "microanalysis". ■ **Key words:** historical approach, microanalysis, methodology, strict style, polyphony.

□ **KHUDIAKOV NIKOLAY. Solo-concert function of the French horn in L. Kolodub's author style** ■ This article devoted to the study of particular qualities of the interpretation of the French horn in the author's manner of L. Kolodub, which is one of the acknowledged classics of modern Ukrainian music. The classical roots in composer's works disclose itself through the synthesis of two basic tendencies that formed in the author's manner – "neo-baroque" and "neo-folkloric". Hence and the steady interest of composer to genres solo and ensemble concerts featuring of the French horn – the only one from the wind instruments, for which he created three

concerts. The composer uses a various possibilities of the French horn as an instrument, that is fit for realization of a lyric cantilena and a genre-characteristic representations. In the combination with an expressive national basis of a musical thematism the typical image of “Ukrainian horn” was formed – one of the important innovations in the author’s manner of L. Kolodub. ■ **Key words:** the French horn style, author’s manner of L. Colodub, solo-concert function, ensemble-concert instrumental genres, “Ukrainian horn sound image”.

□ **KOLCHANOVA LIUDMILA. The role of studies by Alexander Ostrovsky in the modern theatrical pedagogy** ■ The purpose of the article is to show the role of A. Ostrovsky in the development of the theater education and to demonstrate his impact on the formation of the modern school of acting. Based on the practice of the theater education of the last quarter of the XIX century, the article studies the contribution of A. Ostrovsky in the reorganization of theater schools that allows to refine the principles of their modern organization. The author comes to the conclusion that the suggestions and the criticism of A. Ostrovsky regarding the programs of training courses for dramatic actors are very relevant presently, when the theatrical school needs talented teachers, for whom the system of education and A. Ostrovsky’s pedagogical ideas have a fundamental character. ■ **Key words:** theatrical pedagogy, actor, theatre, theatre school, scene.

□ **KONONOVA OLENA. Beethoven’s creative work as the constant of the music culture of Kharkiv** ■ The classical heritage being in the society is nowadays a topical scientific issue, the study of which is impossible without the analysis of the genesis and development of classical music popularity in the metropolis. Researching the actualization of Beethoven’s creative work in different historical periods and the dynamics of popularity of his music in chamber and symphonic genres, retrieving from oblivion event-trigger phenomena of the Kharkiv’s cultural life, the author defines the role and place of the Viennese classics’ music in nearly two centuries’ Kharkiv culture. ■ **Key words:** classical music; creative work of Beethoven; symphony and chamber genres, piano sonatas, music culture of Kharkiv.

□ **KONOVALOVA IRINA. Art of arrangement in the choral works of Yuriy Kulik: aspects of interpretation** ■ The research of the creativity legacy of Honoured Art Worker of Ukraine and Professor Yuriy Ivanovich Kulik (1937–1988) in the area of choral arrangement reveals the basic principles of his activity as the interpretator and the role of his choral transcriptions in Ukrainian music art. He is known as one of the best representatives of musical culture of Slobozhanshchyna in the second half of the XX century. The sphere of arrangement for choir which is one of the most important in the many-sided creative activity of Yuriy Kulik, is the link between the stages of individual creative and spiritual evolution of Master. The peculiarity of “art of translation” of European and native classical musical works, which he made for choir, is in the co-author relationship with the composer’s works, in the deepest penetration to the world of musical images, in the subordination of technological aspects for the artistic tasks. ■ **Key words:** individuality, creative work, artistic thinking, choral art, choral arrangement, arrangement genre, Yuri Kulik.

□ **KOZAK OLEKSANDRA. Transformation of semantic factors of the musical expression** ■ The article deals with the musical semantics, in particular the process of understanding the inherent complex musical expression that correlate with real prototypes. Language and motor impulses historically played the role of the initial factor in the creation of musical intonation: melodic and rhythmic signs of system musical semantics. In the making of musical intonation, expressive in music as an art, transformed the language and motor impulses that play the function of

«morpheme» in creating musical values – artistic image structure in music. ■ **Key words:** musical intonation, semantics, sign, structure, value.

□ **KRUGLOVA EVGENIYA. Classic repertoire as a factor of the individual performance style of Vladimir Kraynev** ■ A classical works are regarded as a basis for the formation of the Kraynev's performing style. The attention is focused on the classical component in the repertoire list of the pianist. From this perspective the individual performing style has not been studied in the works of domestic researchers. On the example of Sonata KV 311 D-dur by Mozart the specificity of Kraynev performing manner is analyzed. The paper underlines that the classical repertoire takes the special place in the creative life of pianist as a music that most accurately reflects his creative aspirations. ■ **Key words:** classical repertoire, individual playing style, "classic" version, Vladimir Kraynev.

□ **MAKSYMENKO SVITLANA. Actor and Director Olexander Yakovliv: Lviv' page of creative biography (1941–1942)** ■ For the first time in Ukrainian theatrical studies, the author of the article attempted to reconstruct the creative activity of O. Yakovliv – the talented actor and director of Ukrainian theatre of Lviv – Lviv Opera House (1941–1942), who, after the first theatrical season in Lviv in 1942 will become artistic director of Stanislavsky (nowadays Ivano-Frankivsk) theatre. The short but bright Lviv page of the creative biography of O. Yakovliv confirms high professionalism of the all-round actor, director-experimentalist, under more favorable historical conditions, who could lift national theatrical scene to the qualitatively new aesthetic and methodological level. ■ **Key words:** Ukrainian theatre of Lviv – Lviv Opera House, V. Blavatsky, repertoire policy, all-round actor, production culture, history of Ukrainian theatre.

□ **MIKHEEVA NADEZHDA. Sound recording as a guide for performing activity** ■ The author considers the performing component of the theory of the genre. An artist, who directly is responsible for the sound image of a musical product, appears as an effective rather than a passive participant in the process of forming of genres. The article highlights the ways of the influence of the performing schools and musical competitions for the formation of ideas about genres and shows the role of the sound recording as the fixator and the carrier of the performing traditions and genre features of the work. The problem of the genre turns upon the new side: the traditional performing funds rethinks self out in the interaction with the modern information technologies. ■ **Key words:** genre, sound recording, performing repertoire, performing school, chamber music, competition.

□ **MOLIBOGA ANASTASIYA. Two hundred years of the charming Rossini's «The Italian Girl in Algeria»** ■ The article is devoted to the early and insufficiently explored period of the creative work of Gioacchino Rossini. The author examined how the work in the genre of one-act farce, that predominates in the initial stage of composer's career, had influenced upon his further activity. «The Italian Girl in Algeria» – the first example of Rossini's mature style – demonstrates the important achievements of composer: mastering of a full-scale two acts opera's genre; the exit beyond the frames of an everyday themes; the creation of the developed images of personages with the various musical characteristics; the using in the opera spectacle of the chorus and the theatrical mass scenes. ■ **Key words:** one-act farce, opera–buff, Gioacchino Rossini, the early period of creativity.

□ **MOSKALETS ELENA. Denouement of IV action of "Snow maiden" by N. A. Rimsky-Korsakov as an example of heterogeneous opera scene** ■ The heterogeneous (multi-structured) opera scenes are one of the specific signs of opera as the

synthetic genre, uniting a word, a theatre action and vocal arts. The initial phase in the organization of similar scenes is, in K. Dahlhaus concept, the correlation of four opera tempos (tempo as a meter, tempo of a character's action and speech, tempo of an affect, tempo as a measurement of «presented time»), with the prevalence of the "tempo of an affect". The multi-structured (13 scenes) denouement of "Snow Maiden" with its system of leitmotiv description of the opera characters is one of the first examples in the world opera culture, where the «musical» storyline is disclosed in a simultaneousness. Such tendency to a unity of scene is later developed in one-act operas of XX century. ■ **Key words:** heterogeneous opera scene, four opera tempos, "tempo of an affect", simultaneous, system of leitmotifs.

□ **OGANEZOVA-GRIGORENKO OLGA. The partial abilities as the main condition of specialization in the genre "the actor of the musical"** ■ The object of research is the psychophysiological apparatus of the actor of musical. In terms of the theory of partial properties and the theory of "autopoiesis" (Maturana H., Varela F., 1973) the special abilities are analyzed, that are necessary for the development and implementation of a successful professional activity of the actor of musical. Under the partial abilities of the musical actor the natural connection of the expressive resources of the genre – the acting, the singing and the dancing – were understood. This naturality is incorporated into the psychophysiological level of the organism of the actor as his innate potentialities. Exactly the partial abilities are determine the specialization of the artist also as and the cognitive areas of the life activity of "autopoiesis system" "the actor of the musical". ■ **Key words:** the actor of the musical, partial abilities, "autopoiesis", cognitive process.

□ **PLUZHNIKOV VICTOR. The role of R. Wagner in development of the profession of conductor** ■ This article is a continuation of research «R. Wagner, the performing art of conductor» that published in the collection of scientific works "Kharkov Academy of Design and Art Herald" (Kharkov : HGADI, 2011. – Art history: № 2. – P. 195–200). In the article there are reflected the formation stages of R. Wagner as the opera-symphonic conductor, there are revealed the most important social-cultural factors which influenced on a definition of his aesthetic ideals. The features of Wagner's school of symphonic and opera conducting were identified and set the scope of its followers (H. Von Bülow, H. Richter, H. Levy and others). The author concluded that the main achievement of R. Wagner as the conductor was the creation of a solid foundation for the German school of opera and symphonic conducting which determined the most progressive vector of musical art of the XX century. ■ **Key words:** R. Wagner, conducting, conductor, music-director, orchestra, theatre, operatic reform, tradition, school, profession.

□ **POMPEEVA ANNA. Opera style: from classics to modernity. The temporal aspects of the operatic multi-scene creation (on Carl Dahlhaus' conception)** ■ The opera style as the result of the influence of temporal aspects is under consideration in the article. Basing on C. Dahlhaus' theory of "four tempos" in opera, we can distinguish a one tendency in the evolution of the opera style characterizing not only the correlation between "an epos" and "a drama", but also a consistent development of "novel polyphony" (the term of M. Bakhtin). In the practice of opera ensembles the special quality of opera scenes is formed. This is a simultaneity, when "an epos" (narration) acts in unity with "a drama" (dialogue) by means of the music as a lyric art. The mechanisms of dialogue underlying cognition (Yu. Lotman) are dialectical and leads in an opera to the symphonization of the action when the generality, ideological conceptualism and monologism are prevail. The simultaneous scene as a holistic art organism synthesizes the "singing opera"

with the “dumb moments” (C. Dahlhaus), forming a special type of operatic dramaturgy. Since the end of the XIX century it was presented by a one-act and mono-opera where simultaneity as a synthesis of music, speech and theater stage paraphernalia becomes a stylistic determinant. ■ **Key words:** opera, drama, epos in opera, opera style, holistic opera scene, operatic multi-scene.

□ **POUPINA OLESYA. Motion vectors of thought in the Third volume of the «Years of Pilgrimage» by F. Liszt** ■ F. Liszt presented as a romantic musician and thinker, who had a tremendous scope of knowledge and in whose music a centuries-old experience of intellectual culture got a deep intimate refraction. The pieces of the Third volume of the «Years of Pilgrimage» written in the last decade of his life appeals to a wide range of phenomena, verbal references that are a kind of metaphor, united by the theme of death and immortality. These are the attributes of a Catholic temple action, lines from the Bible, ancient myths, extracts from «The Aeneid» by Virgil, as well as events of modern history. There are five semantic motion vectors of Liszt's thought: autobiographical, psycho-emotional, civic, religious and physico-philosophica, which often coexist in syncretism. The method of Liszt's statement is defined as a revelation – a confluence of confession and sermon. ■ **Key words:** Franz Liszt, the «Third Year of Pilgrimage», semantic vector, revelation.

□ **RUBTSOVA DARIYA. Tendencies of development of chamber instrumental creativity by French composers of the end of XIX – beginning of the XX centuries** ■ This paper examines the common and special features of the style by French authors at the boundary of 19–20 centuries with emphasis on the line of national school. The instrumental music of France reflects in these years the general stylistic processes happening in the field of musical language and a forms that characterized by refusal from the classic and romantic canons, first of all, the Austrian-German. Within the chamber-instrumental sphere the new type of thinking which determined by B. Asafyev as “a new chamber style” grows ripe. The French musical impressionism, which has addressed in search of new means of expression to the national tradition was its source. The scientific novelty of this article is defined by the contextual consideration of the chamber-instrumental style of new French school, which, having kept the national sources, had chalk out a lot of things. in development of world tendencies of musical thinking. ■ **Key words:** chamber instrumental music, chamber instrumental style, style of the French national composer school.

□ **RYABUKHA NATALYA. Piano Sonatas by Alfred Schnittke as the classical heritage of modern musical culture** ■ The piano sonatas by A. Schnittke are analyzed as the embodiment of the style, individual artistic and acoustic concept of “sound image of the world” which reflects the specificity of the intoning in music as an embodiment of the worldview of the last third of the XX century. The aspects of the historical evolution of the sonata genre as the archetype of Western culture are revealed in the context of the late style of A. Schnittke. The semantic, genre, stylistic, sound parameters that incarnates the cultural symbols of the past and their transformations, are detected through the prism of the composer's sound-images and his thinking method. ■ **Key words:** sound-images, sound image of the world, the semantics of sound, sonata, method of thinking, composer.

□ **SERDIUK ALEXANDER. Metamorphosis of opera classics on a modern scene (about the conceptions of R. Wagner's opera tetralogy «The Ring of nibelung» in a context of an embodiment of a postmodernist discourse at theatre)** ■ This article is devoted to the study of Wagner's opera tetralogy «The Ring of nibelung» as a reflection of the searches of the second half of the XX – beginning XXI centuries in the European

musical theatre. The role of postmodernist system of poetics in the formation of musical-theatrical synthesis is determined, the attributes of neo-mythologization and demythologization, minimalism and deconstruction comes to light. ■ **Key words:** Richard Wagner, tetralogy «The Ring of Nibelung», Bayreuth, interpretation, postmodernism.

□ **SERDYUK YAROSLAVA. Virtual structures of the musical text** ■ The author turns to the problem of correlation of musical work's sheet-graphic version and its embodiment in the sounds – to one from important aspects of musical language's general theory and the theory of musical performance. As the particular manifestation of that correlation, the virtual structures stands out, that exists in the graphical version of musical text as potential possibilities, which would be realized in the sound. The author remarks hierarchical nature of the musical composition's virtual plans and specifies their types and forms. ■ **Key words:** ideal, virtual, virtual structure, the musical text, texture, hidden polyphony, syntax, compositional structure.

□ **SEVERIN VLADIMIR. Liudmila Tsurcan: the touches to the creative portrait** ■ The main idea of author's memories about the concert and pedagogical activities of Honoured Artist of Ukraine and professor Liudmila Tsurcan is to show successive relation between generations, mutual influence of Kharkiv and Odessa singing schools, value of personality principle for a singer-musician, teacher-artist. So, what is the creative primacy of a leader? It is in opening of new aesthetic values that were hidden before. Special attention is dedicated to the concerts of the singer herself and her professor's class. ■ **Key words:** Ukrainian opera's singer Liudmila Tsurcan, vocal, belcanto, teacher, vocal performer's art, interpretation, Kharkiv and Odessa vocal schools.

□ **SNEDKOVA LIUDMILA. Duet of bayan-players as a kind of ensemble music in Slobozhanshchyna** ■ The ensemble of bayan-players is a creative laboratory for the new vivid style tendencies of the Ukrainian music and the forms of creativity of a composer and a performer. But the regional signs of the chamber-instrumental music caused by the individual traits of the artistic outlook of the performers haven't been defined yet in the scientific researches. The purpose of the article is to reveal the genre-stylistic and performing manner of the leading duets of the bayan-players in Slobozhanshchyna in the last third of the XX century. The article characterizes the bayan-players' creativity from a perspective of the problems of the ensemble, its mentality and specificity of interpretation. The distinctive features of the performing style of the first duets of the bayan-players "Igor Lipnitsky – Leonid Gura", "Alexander Mishchenko – Igor Snedkov" and their followers have been explored. Conclusions: a bayan duet as a version of the ensemble with the similar timbre structure became the academic example of the bayan art. The future traditions of the bayan art ensemble in Slobozhanshchina will be laid in this very genre. ■ **Key words:** bayan-players duet, ensemble music in Slobozhanshchyna, genre and stylistic features, performing interpretation.

□ **TSURKAN LIUDMILA. Music and artistic, vocal and technical aspects of international singing competitions** ■ The analyse of activities of international singing competitions is represented on the author's personal experience base. The excursus on a number of significant competitions and the creative work of outstanding singers-jury members reveals some artistic and technical problems of preparation for the competitions. The author emphasises the importance of individuality in the development of future singers and the role of continuance of performance traditions as a component of international music competitions, which promote to preserve of classical music heritage and spiritual culture. ■ **Key words:** international singing competitions, singers-jury members, problems of preparation for the singers competitions, the preservation of classical music heritage.

□ **UTINA ANNA. Academic genres in the chamber instrumental works of Donetsk composers (the reflection of classical tendencies)** ■

In the article the problem of functioning of academic genres in the instrumental chamber works by Donetsk composers is viewed, general and specific aspects are revealed. The chamber and instrumental genres of academic direction are divided into works of small and large forms. In the analysis of the program miniatures by O. Chista and A. Utina as well as string quartets by A. Rudyanskiy, S. Mamonov and M. Lavrushko their attraction to the baroque, classical and romantic genres was uncovered. The reliance upon the existing genre norms and the national traditions is combined in the named opuses with a desire to individualize dramaturgic, compositional and stylistic solutions. ■ **Key words:** chamber-instrumental music, the creativity of Donetsk composers, academic genres, constant genres, cycles of miniatures, quartets, classical tendencies.

□ **YARKINA IRINA. Classics and the jazz in the «funk» style: interstratal synthesis** ■

The article is devoted to the actual aspects of the problem “the classics and the jazz” on example of one of the specific styles, arisen in a frames of a jazz esthetics and poetics, – «funk» style. The influence of jazz upon the academic musical art in the XX century was accompanied by the reverse process – the influence of the jazz upon the classics. The differentiation inside the jazz stylistic led to the complexity of interstratal and emergence of inside-stratal interactions, as a result of what and the «funk» style had appeared. On the one hand, this style revives the specifics of jazz in its «realistic» paradigm (A. Soloviyov), on the other – it translates the jazz into the mainstream of the mass culture with its function of «servicing». One of the achievements of «funk» style is the creation of steady type of the vocal and tool ensemble which becomes the standard model for music of modern mass entertainments (styles «disco», electronic music), as defines the relevance and novelty of its research. ■ **Key words:** «layer» of musical culture, interstratal synthesis, «the jazz and the classics», inter- and intro-stratal synthesis in the «funk» style.

□ **ZHDANKO IRINA. What to dress to Berlioz? (About the current issues of a climate as an object of the cultural reflection of Romantic-era composers)** ■

The reflection, caused by the influence of a climate and geographical environment – by the landscape features and weather condition – may be examined as a constant of the Romantic culture. The contemplation and perception of natural phenomena by the composer, writer, artist, consciously committed in search of inspiration, is an incentive for a creativity and a discovery of new forms in an art and is nothing other than a cultural act. An analysis of the creative biography of G. Berlioz reveals such philosophical and aesthetic phenomena of the Romantic era, as the search for an ideal environment conducive to inspiration and comfortable to creativity, the craving for the fantastic and spontaneous natures and the other manifestations of the cultural reflection. ■ **Key words:** climate, landscape, G. Berlioz, cultural reflection, Romanticism.

□ **ZHELTONOH ANDREY. Sonata style variations of the Japanese piano music** ■

The article discusses the features of development of the Japanese piano music, due to the synthesis of national, Western European and Slavic artistic traditions. Although many works by Japanese composers have been published and were performed on concert stage all over the world, but few local musicians know how its sound and how its constructed. The analysis of the Sonata for Piano by famous Japanese composer and teacher Akira Miyoshi expands the information about the style of the composer as well as the interpretation of the sonata genre in Japanese piano music. ■ **Key words:** Japanese piano sonata, style, Neo-Baroque, musical symbol, allusion.

□ **ZHIGALOVA KATERYNA. Classics against Postmodern: the violin Sonatas by J. S. Bach in the XX century** ■ The Sonatas for solo violin by J. S. Bach are the classics of violin music. The composers of the XX century often turned exactly to these works in their own creativity. The direct citations, sensible and pointful, of Bach' musical material estranges a number of such from the flow of postmodernism that uses the quotation for the banal parody or stylization. The analysis of music by Max Reger, Eugène Ysaÿe, Béla Bartók and Rodion Shchedrin reveals the conscious inheritance of the ideas and logics of Bach' cycles. ■ **Key words:** sonata, fugue, violin, classical, postmodern, citation.

□ **ZOLOTARIOVA IRINA. Classical repertoire in the orchestra of folk instruments by G. Avanesov** ■ The article considers the specific features of transcriptions classical works for orchestra of folk instruments by G. A. Avanesov with the point of view of the historical significance of his creative activities. The respect for the composer's idea and to the content of musical images, the high skill of amateur musicians had contributed to the performance of transcriptions of classical works originally written for orchestra, to exit beyond the "folk" sounding. Personality of G. Avanesov and his professionalism, his repertoire and educational policy, based on the passion for a common cause, laid the foundations of contemporary orchestral performance on the folk instruments in Lugansk region. ■ **Key words:** G. Avanesov, folk instruments' orchestra, repertoire, amateur musicians, transcriptions of classical works.

□ **ZUEV SERGEY. «Turandot»: the experience of dual optic** ■ The article analyzes the opera of G. Puccini "Turandot" through the prism of cinematic genre and psychoanalytic theory. The topicality of research is due to the necessity of understanding the features of opera genre in contemporary culture. The purpose of the article is to identify the interaction mechanisms of opera and cinematography on the example of motion picture "Merci, Docteur Rey" by Andrew Litvack. The features of opera plot and the dispositions of its characters in terms of psychoanalysis are determined as "narcissism", "Oedipus complex", "Medeas complex", "castration complex". The key concepts of the theory of intertextuality "anagram" and "parody" are used. ■ **Key words:** "Turandot", psychoanalysis, code, parody, text, intertext, interpretation.